

Utvalg: Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
Saksnummer: 52/24-1
Møtedato: 16.10.2024
Journalnummer: 2024/236

Veiledning til studentene om anbefalt bruk av kunstig intelligens ved læring og undervisning

---

Bakgrunn

Rapport fra arbeidsgruppen for å utarbeide retningslinjer for bruk av KI i undervisning og prøving ble behandlet i studieutvalgets møte den 19.03.2024. SU uttalte følgende:

Stadieutvalget takker arbeidsgruppen for en god og gjennomarbeidet rapport. Arbeidsgruppen skal ha ros for en grundig rapport som presenterer både utfordringer og muligheter med KI-verktøy, samt konkrete tiltak som fakultetet må følge opp.

SU merker seg at fakultetet må få på plass robuste strukturer som gjør at vi kontinuerlig følger den teknologiske utviklingen innen kunstig intelligens.

SU har også merket seg behovet for endringer i læringsutbyttebeskrivelsen på programnivå, nærmere retningslinjer til studenter, undervisere og sensorer og ikke minst behovet for opplæring.

SU kommer tilbake til mer konkret oppfølging av tiltakene som foreslås i rapporten etter at rapporten er presentert på et lærermøte.

For SUs videre oppfølging er det behov for fakultetsstyrets vurdering av hvor mye ressurser som skal settes av til konkrete tiltak og opplæring – både på kort og mellomlang sikt.

Saken krever rask oppfølging.

Rapporten ble etterfølgende behandlet i fakultetsstyrets møte den 07.05.2024 (sak 28/24) hvor følgende vedtak ble truffet:

- 1. Styret ber Studieutvalget komme tilbake med konkrete forslag knyttet til KI i undervisning og prøving.*
- 2. Styret ber dekanen komme tilbake med konkrete forslag knyttet til hvordan KI kan inngå som del av det obligatoriske studieprogrammet*

Videre er det blitt orientert om rapporten på allmøte, nasjonalt fakultetsmøte og i arbeidslivsforumet.

I rapporten fra arbeidsgruppen følger et forslag til veiledning til studentene om anbefalt bruk av KI ved læring og undervisning (vedlegg 2). Saken her følger opp forslaget, og det legges frem en ny versjon av veiledningen (vedlegg 1) som er basert på forslaget fra arbeidsgruppen. Saken legges frem for SU som vedtakssak.

Forslag til uttalelse

SU oppfordrer fakultetsstyret til å vedta «Veiledning til studentene om anbefalt bruk av kunstig intelligens ved læring og undervisning». Studieutvalget får fullmakt til å vedta senere

endringer i veiledningen.

09.10.2024

HAF/ANNNI

Vedlegg 1:

Veiledning til studentene om anbefalt bruk av kunstig intelligens ved læring og undervisning

Vedtatt av fakultetsstyret 5. november 2024 ¹

Innhold

1. Bakgrunn	37
2. Kunstig intelligens som verktøy	37
3. Hvordan du kan bruke av KI-verktøyene innenfor studiereglementet	38
4. Bruk KI-verktøy på den måten som gir deg best mulig læringsutbytte	39
4.1 Hvilken bruk av KI-verktøy gir best læringsutbytte?	39
4.2 Bruk av KI-verktøy som ikke bidrar positivt til læringsutbyttet.....	44
5. Svakheterne med kunstig intelligens og viktigheten av å kontrollere svaret	45
6. Henvisning ved bruk av kunstig intelligens	49
6.1 Krav til henvisning ved bruk av kunstig intelligens.....	49
6.2 Bakgrunnen for henvisningskravene	49
6.3 Eksempel på hvordan du skal henviser ved bruk av kunstig intelligens	49
7. Ofte stilte spørsmål om bruk av KI-verktøy.....	54

---

¹ Veiledningen er basert på et utkast utarbeidet av en arbeidsgruppe bestående av Jan-Ove Færstad (leder), Malgorzata Cyndecka, Kristian Wederhus, Nina Østensen, Ingvild Jangaard Strand og Ida Vikse. Rapporten fra arbeidsgruppen er tilgjengelig her:

https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/rapport_arbeidsgruppen_for_a_utarbeide_r_etningslinjer_for_bruk_av_ki_i_undervisning_og_proving.pdf

1. Bakgrunn

Etter lanseringen av ChatGPT i slutten av 2022 har det vært mange spørsmål knyttet til bruk av kunstig intelligens (KI) i utdanningssektoren. Verktøy basert på kunstig intelligens gir mange muligheter, men det er også flere utfordringer knyttet til bruk av disse.

En generell oversikt over kunstig intelligens som verktøy gis i punkt 2. I punkt 3 forklarer vi hvordan du kan bruke KI-verktøy innenfor studiereglementet. Etter dette redegjør vi i punkt 4 for hvilken bruk av kunstig intelligens som gir deg best mulig læringsutbytte (punkt 4.1), og hvilken bruk av kunstig intelligens som bør unngås (punkt 4.2). Svakheterne til kunstig intelligens omtales i punkt 5. I punkt 6 viser vi hvordan du som student skal henviser om du bruker KI-verktøy, mens vi i det punkt 7 svarer på konkrete spørsmål om bruk av KI-verktøy.

2. Kunstig intelligens som verktøy

Kunstig intelligens er en informasjonsteknologi som tilpasser aktiviteten etter hvert som den får mer informasjon og som derfor kan fremstå som intelligent. Det finnes ulike typer kunstig intelligens. Generativ kunstig intelligens er en samlebetegnelse på ulike verktøy som kan produsere blant annet tekst, bilde og/eller video. På jusstudiet vil det i hovedsak være aktuelt å bruke KI-verktøy som kan produsere tekst.

Det finnes flere typer KI-verktøy, deriblant språkmodellene Microsoft Copilot, ChatGPT, og Bard (Google). UiB ønsker at du helst bruker UiBchat på studiet.² UiBchat lagrer nemlig ikke det du skriver inn i systemet, slik at dette verktøyet er sikkert med tanke på personvern og opphavsrett. I teksten bruker vi eksempler fra UiBchat, Microsoft Copilot og ChatGPT. Veiledningen er likevel relevant for bruk av alle typer KI-verktøy.

For å få UiBchat, Microsoft Copilot, og ChatGPT til å produsere tekst, må du først stille verktøyene et spørsmål – en såkalt «prompt». KI-verktøyene bruker sannsynlighetsberegning for å sette sammen et svar som likner på menneskeskapt tekst.³ For å kunne produsere et godt svar, er modellene avhengig av tilgang til god informasjon. ChatGPT med GPT-4 (den foreløpig nyeste versjonen av «motoren» til ChatGPT) og UiBchat har tilgang til all informasjon på det åpne nettet, men også disse verktøyene kan trenge at du gir dem tilleggsinformasjon, eller strukturerer spørsmålet ditt annerledes, for å kunne gi

---

² UiBchat er et KI-verktøy som alle UiB-studenter har tilgang til. Du kan velge mellom å bruke GPT-3.5 eller GPT-4. Du kan også velge hvilken “temperatur” verktøyet skal ha fra 0.0 til 1.0. Den valgte “temperaturen” skal påvirke hvordan verktøyet svarer. “Temperaturen” 0.0 innebærer presise svar, “temperaturen” 0.5 innebærer nøytrale svar og “temperaturen” 1.0 innebærer kreative svar. Dette verktøyet finner du på <https://chat.uib.no/>.

³ Tidemann og Wold.

et godt svar. Kvaliteten på svarene kan altså variere kraftig, og må alltid vurderes kritisk. Verktøyene vil forsøke å generere et svar selv om de skulle mangle tilgang til korrekt informasjon, noe som kan lede til såkalte «hallusinasjoner». For juridiske spørsmål har verktøyene særlig en tendens til å finne på dommer.

3. Hvordan du kan bruke av KI-verktøyene innenfor studiereglementet

Det gjelder ikke noe generelt forbud mot bruk av KI-verktøy på studiet. Du kan derfor benytte KI-verktøy, men i arbeidet med skriftlige arbeider som inngår i undervisning og prøving må dette skje i samsvar med de kravene som fremgår av Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 4-1 nr. 2 og 3 og som er nærmere omtalt i «Krav til skriftlige arbeider på masterprogrammet i rettsvitenskap ved UiB».⁴

Det sentrale kravet er at arbeidene du leverer skal være *selvstendige*. Dette innebærer at du må gjøre en selvstendig rettslig analyse og utforme en selvstendig argumentasjon. Du må også identifisere hvilke deler av teksten som består av dine egne analyser, og hvilke deler som er en gjengivelse av andres arbeid. Når du bruker andres arbeid, er det viktig med etterprøvbare kildehenvisninger. Selvstendighetskravet innebærer samtidig at din egen analyse skal utgjøre hoveddelen av teksten. En besvarelse som bare, eller i stor grad, gjengir andres arbeid, vil ikke oppfylle selvstendighetskravet.

Tekst generert av KI-verktøy regnes ikke som din egen tekst. Dette innebærer at du selvfølgelig ikke kan benytte KI-verktøy til å produsere hele oppgavesvaret ditt. Ofte vil det også være i strid med selvstendighetskravet å benytte slike KI-verktøy til å produsere *større deler av* oppgavesvaret, siden din selvstendige analyse skal utgjøre hoveddelen av teksten.

Selvstendighetskravet er ikke til hinder for at du bruker KI-verktøy for å finne frem til rettskilder eller litteratur, som du deretter leser og bruker i arbeidet med å skrive teksten din.

Selvstendighetskravet er heller ikke til hinder for at du bruker KI-verktøy for å undersøke om din egenproduserte tekst kan forbedres (språkvask mv.). Ukritisk bruk av KI-genererte forbedringsforslag vil samtidig kunne lede til at teksten som helhet ikke lenge oppfyller selvstendighetskravet.⁵

---

⁴ Oppdatert versjon er tilgjengelig her: <https://www.uib.no/jur/36291/etikk-ved-det-juridiske-fakultet> under «Dokumenter».

⁵ Selv om KI-basert språkvask i utgangspunktet er tillatt, så kan ukritisk bruk gå ut over læringsutbyttet ditt, se punkt 4.2.

Dersom du bruker KI-generert tekst i en besvarelse (innenfor de grenser som selvstendighetskravet setter), så må du passe på å opplyse om dette, jf. Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 4-1 nr. 3.

Det må samtidig presiseres at du i løpet av studiet vil møte på oppgaver hvor de emneansvarlige legger opp til bruk av KI-verktøy, og dette kan også inkludere bruk av KI-generert tekst. Kravet til selvstendighet oppfylles da på andre måter, som for eksempel gjennom selvstendig (og dokumentert) bruk av KI-verktøy eller selvstendig vurdering av den KI-genererte teksten.

4. Bruk KI-verktøy på den måten som gir deg best mulig læringsutbytte ⁶

4.1 Hvilken bruk av KI-verktøy gir best læringsutbytte?

Det er ikke slik at all tillat bruk av KI-verktøy gir godt læringsutbytte. Hvis du bruker KI-verktøy på en måte som forringer læringsutbyttet ditt, risikerer du å ikke opparbeide deg den juridiske kompetansen som du trenger i ditt fremtidige arbeidsliv. Derfor vil vi konkretisere hvordan du bør bruke KI-verktøy for å oppnå best mulig læringsutbytte, og hvilken bruk som egner seg.

KI-verktøy i jussen kan sammenliknes litt med en kalkulator i matematikken: den er et nyttig verktøy som kan forenkle hverdagen, men hvis du ikke vet hvordan et regnestykke skal settes opp, og ikke kan nok matte til å vite om svaret du får ser riktig ut, kan det gå galt. I jussen, som i matematikken, er det nødvendig med solide grunnkunnskaper og metodiske ferdigheter for å kunne bruke KI-verktøy effektivt, og for å kunne kontrollere svarene de gir. Ukritisk bruk av KI-verktøy vil stå i veien for utviklingen av slike grunnleggende juridiske ferdigheter. Særlig på de første studieårene er det viktig at bruken av KI-verktøy skjer i tråd med anbefalingene fra de emneansvarlige. Bruk av KI-verktøy på oppgaver som er ment løst uten slik bruk, er ødeleggende for læringsprosessen.

Når du har utviklet de juridiske basisferdighetene dine, kan det være nyttig å bruke KI-verktøy som *læringsverktøy*. Det er mulig å bruke KI-verktøy som et læringsverktøy på flere måter. Du kan for eksempel få KI-verktøy til å stille deg kontrollspørsmål. Spørsmålene kan du så jobbe med på egenhånd, eller de kan fungere som utgangspunkt for diskusjon i en kollokviegruppe. En annen mulighet er å svare KI-verktøyet på spørsmålene, og be om tilbakemelding på om svarene dine er riktige eller ikke. Her er et eksempel på hvordan du kan gjøre det.⁷

---

⁶ Læringsdesigngruppen har hentet inspirasjon fra Masaryk Universitetet på dette punktet. Se <https://www.muni.cz/en/about-us/official-notice-board/statement-on-the-application-of-ai>.

⁷ Vi spurte UiBchat (GPT-4) om å stille kontrollspørsmål om ulovfestet objektivt ansvar, og deretter å gi oss tilbakemelding på om svarene var riktige eller feil.

Kan du stille meg kontrollspørsmål om ulovfestet objektivt ansvar, som jeg skal besvare? Når jeg svarer på spørsmålene må du si om jeg har svart riktig eller feil.

Selvfølgelig, her er noen kontrollspørsmål om ulovfestet objektivt ansvar:

1. Hva er definisjonen av ulovfestet objektivt ansvar?
2. Kan du nevne et eksempel på en situasjon hvor ulovfestet objektivt ansvar kan komme til anvendelse?
3. Hva er forskjellen mellom objektivt ansvar og forsettlig ansvar?
4. Må det foreligge skyld for at ulovfestet objektivt ansvar skal kunne gjøres gjeldende?
5. Hvordan kan ulovfestet objektivt ansvar begrunnes rettspolitisk?

Svar på spørsmålene, og jeg vil fortelle deg om svarene er riktige eller feil.

En annen måte å bruke KI-verktøy til læring, er å diskutere med verktøyet. Dette gir godt læringsutbytte, for ved diskusjonen må du selv tenke ut spørsmålene og komme med svar i diskusjonen. Eksempelvis kan du diskutere hva et vilkår innebærer, om det er flertallet eller mindretallet som kom til den mest forsvarlige konklusjonen i en rettsavgjørelse, eller hvilken juridisk forfatter som har det beste standpunktet ved uenigheter i juridisk teori. Husk likevel at KI-verktøyet må ha den nødvendige informasjonen om diskusjonstemaet/-spørsmålet for å kunne delta i diskusjonen.

Her er et eksempel på hvordan du kan diskutere med KI-verktøy.⁸

---

⁸ Vi spurte UiBchat (ChatGPT-4) om å diskutere culperegelen. Etter dette spurte vi konkrete spørsmål om ulike vilkår, for å prøve å få mer oversikt over hva de ulike vilkårene for culperegelen innebærer. Husk at du alltid bør kontrollere om de svarene du får er korrekte opp mot relevante rettskilder.

Culparegelen er et av flere ansvarsgrunnlag i erstatningsretten, og det er et ulovfestet ansvarsgrunnlag. Dette ansvarsgrunnlaget krever at skadevolder har opptrådt uaktsomt, og vurderingstemaet er om skadevolderen burde ha handlet annerledes i situasjonen. Det er ulike vilkår man må vurdere for å kunne svare på om skadevolderen burde ha handlet annerledes. Skadevolderen må ha tilknytning til risikoen for skade, og det må foreligge en eller flere alternativ(e) handling(er) for skadevolderen som kan redusere eller fjerne risikoen for skade. Det siste vilkåret er at risikoen for skade må være av en viss størrelse. For å fastsette risikoens størrelse må man se på risikoens art og grad. Vurderingen av disse vilkårene er en helhetsvurdering, som vil gi svaret på om skadevolderen har handlet uaktsomt. Vil du diskutere culparegelen med deg?

Ja, jeg kan gjerne diskutere culparegelen med deg. Culparegelen er et sentralt prinsipp i norsk erstatningsrett som sier at en person kan bli ansvarlig for skade som er forvoldt gjennom uaktsomhet. For å vurdere om det foreligger et erstatningsansvar etter culparegelen, vil det være nødvendig å se på om skadevolderen har opptrådt som en aktsom person ville gjort under tilsvarende omstendigheter.

Dette innebærer en vurdering av flere elementer, slik som:

1. Forelå det en plikt til å handle annerledes? Det kan være tale om en generell forsiktighetsnorm eller mer spesifikke regler og retningslinjer som skadevolderen skulle ha fulgt.
2. Kausalitet, altså en årsakssammenheng mellom handlingen og skaden.
3. Påregnelighet, som vil si at skaden må være en type skade som rimeligvis kunne forutses som en følge av handlingen.

I denne helhetsvurderingen vil man også ta hensyn til faktorer som skadevolderens kunnskap, erfaring og evne til å forutse konsekvensene av sine handlinger. Det er også relevant å vurdere om det fantes realistiske og mindre risikofylte alternativer til den handlingen som ble foretatt.

Culparegelen er subjektiv i den forstand at den tar utgangspunkt i den konkrete skadevolderens situasjon, men den måler også handlingen opp mot en objektiv standard – hva en "aktsom person" ville ha gjort.

Hvis du har konkrete spørsmål eller eksempler knyttet til culparegelen, kan vi gjerne diskutere disse nærmere.

Hvor tydelig tilknytning må skadevolder ha til risikoen? Er det noen typer tilknytninger til skadevolder som er tilstrekkelig, mens andre tilknytninger er mer i grenseland?

Tilknytningen skadevolder må ha til risikoen skal være slik at det er naturlig å knytte ansvaret til vedkommende. Det kreves en viss grad av kontroll eller innflytelse over risikokilden eller situasjonen som førte til skaden.

Tydelige tilknytninger kan være:

1. Handling: Skadevolder har selv utført en handling som direkte fører til skaden.
2. Unnlattelse: Skadevolder har unnlatt å gjøre noe som kunne forhindre skaden.
3. Ansvar for tilsyn: Skadevolder har et tilsyns- eller kontrollansvar, for eksempel som arbeidsgiver eller som eier av et farlig objekt.
4. Eierforhold: Skadevolder eier en gjenstand eller eiendom som er kilden til skaden.

Mer i grenseland kan være tilfeller der:

1. Skadevolder har en indirekte eller perifer rolle i forhold til risikokilden.
2. Skadevolderen har en begrenset mulighet til å påvirke risikoen.
3. Det er flere aktører involvert, og det er uklart hvem som har det reelle ansvaret for risikoen.

I slike grensetilfeller vil det ofte være behov for en nærmere juridisk vurdering for å avklare ansvarsforholdene. Det kan være nødvendig å se på faktorer som den alminnelige oppfatningen av ansvar, bransjepraksis, eventuelle avtaler som fordeler ansvar, og lovverk som regulerer ansvarsforholdene på det aktuelle området.

Så eierforhold vil alltid være en tilstrekkelig tilknytning?

Eierforhold vil ofte være en relevant og tilstrekkelig tilknytning for å knytte ansvar til skadevolder, men det er ikke alltid tilfelle. Det avhenger av konteksten og omstendighetene rundt skaden. I noen tilfeller kan eieren av en gjenstand eller eiendom holdes ansvarlig for skader som følge av bruk eller tilstand, spesielt hvis det kan påvises at eieren har forsømt sitt vedlikeholds- eller tilsynsansvar.

Men det er også situasjoner der eierforhold alene ikke er tilstrekkelig til å etablere ansvar. For eksempel:

1. Hvis en annen person har kontroll over gjenstanden eller eiendommen med eierens samtykke, og skaden skyldes denne personens handlinger.
2. Hvis skaden skyldes uforutsette hendelser som eieren ikke kunne påvirket eller forutsett, og som eieren ikke har plikt til å forsikre seg mot.
3. Hvis det er spesifikke regler eller avtaler som fraskriver eieren ansvar under gitte omstendigheter.

Derfor er det viktig å vurdere hele situasjonen og ikke kun se på eierforholdet isolert sett. Ansvarsgrunnlaget må fastslås på bakgrunn av en konkret vurdering av alle relevante forhold, inkludert eierskap, kontroll, aktsomhet og kausalitet.

Jeg forstår. Så det er viktig å alltid gjøre konkrete vurderinger, og ikke bare ta det for gitt at eierforhold alltid vil være tilstrekkelig?

Ja, det stemmer. Selv om eierforhold ofte kan være en indikator på ansvar, er det alltid viktig å gjøre en konkret vurdering av de faktiske omstendighetene i hvert enkelt tilfelle. Man må se på eierens faktiske innflytelse og kontroll, samt om eieren har opptrådt aktsomt og i samsvar med eventuelle plikter knyttet til det å eie eller kontrollere risikokilden. Det må også vurderes om det foreligger en årsakssammenheng mellom eierens handlinger eller unnlatelser og den oppståtte skaden.

I erstatningsretten er det flere faktorer som spiller inn, og ansvarsgrunnlaget kan variere avhengig av lovgivning, rettspraksis og de spesifikke omstendighetene rundt skadetilfellet. Derfor er det ikke tilstrekkelig å kun se på eierforholdet; en helhetlig analyse er nødvendig for å avgjøre ansvarsspørsmålet.

4.2 Bruk av KI-verktøy som ikke bidrar positivt til læringsutbyttet

Bruk av KI-verktøy til å produsere tekst som skal utgjøre deler av en besvarelse på en oppgave er ikke anbefalt – selv om det kan være mulig å gjøre dette i samsvar med selvstendighetskravet. Du bør heller ikke bruke KI-verktøy for å lage et utkast til en besvarelse, selv om du tenker å jobbe videre med det for å oppfylle selvstendighetskravet. Det er gjennom selvstendig arbeid med juridiske oppgaver at du utvikler de ferdigheter som kreves for å bli en jurist, og det er en uløselig sammenheng mellom læring og arbeid med egne tekster. Undervisningsopplegget på jusstudiet i Bergen bygger på læring gjennom selvstendig arbeid med egne besvarelser, som så bearbeides i lys av kommentarer fra medstudenter, arbeidsgruppeledere og fakultetet lærekrefter. Bruk av KI-generert tekst kortslutter hele læringsprosessen.

Bruk av KI-verktøy for å forbedre språket i besvarelsene dine er heller ikke anbefalt – i hvert fall ikke på arbeidsgruppeoppgaver på de første studieårene. Som jurist er det viktig med gode språklige ferdigheter, noe som utvikles gjennom selvstendig arbeid med egne tekster. Kommentarer fra medstudenter og arbeidsgruppeleder er viktig for å utvikle et presist og godt språk. Dersom tekstene du leverer inn er ferdig språkvasket av et KI-verktøy, mister du muligheten for tilbakemeldinger tilpasset det språklige nivået som du faktisk er på. Samtidig fratrar du medstudentene mulighet til å utvikle egne språkferdigheter gjennom å påpeke mulige forbedringer av dine tekster. Et langt bedre alternativ er å bearbeide den innleverte besvarelsen i ettertid, i lys av de kommentarene du får, og så eventuelt be et KI-verktøy vurdere om det er rom for ytterligere språklige forbedringer.

Advarselen mot å bruke KI-verktøy til språkvask gjelder også for tekster som skal skrives på engelsk. Her er det dessuten særlig grunn til å advare mot å skrive utkast på norsk, som man så får et KI-verktøy til å oversette til engelsk. Fremtidens norske jurister må kunne operere også på engelsk, både muntlig og skriftlig, og dette er derfor tatt inn som et læringsmål for jusstudiet i Bergen. Den eneste måten å lære seg å skrive juridiske tekster på engelsk, er å øve på det.

Selv om det er viktig å være kritisk til bruk av KI-verktøy, betyr det ikke at vi fraråder all bruk av kunstig intelligens i løpet av studiet. Tvert imot vil du i løpet av studiet møte på oppgaver som forutsetter at du tar i bruk KI-verktøy på ulikt vis – i tråd med de instruksjoner som gis av de emneansvarlige. I løpet av jusstudiet vil du lære hvordan KI-verktøy kan brukes for å løse juridiske arbeidsoppgaver. I sammenhenger hvor undervisningsopplegget forutsetter at du ikke bruker KI-verktøy, er det viktig å tenke over hvilke ferdigheter du har behov for å utvikle som jurist, både i dag og i fremtiden – og ikke la kunstig intelligens stjele læringsutbyttet ditt!

5. Svakheterne med kunstig intelligens og viktigheten av å kontrollere svaret

I rapporten «ChatGPT og andre AI-verktøy – muligheter og utfordringer for læring og vurdering ved Det juridiske fakultet, UiB» (februar 2023), undersøkte fakultetets læringsdesigngruppe blant annet hvilke utfordringer ChatGPT og andre lignende verktøy som benytter kunstig intelligens har. Gruppen konstaterte at ChatGPT

(...) kan etterlikne menneskelig språk på en veldig overbevisende måte, og imitere menneskelig kunnskap. Samtidig mangler den både selvinnsikt og forståelse. Dette ser vi tydelig i flere av de eksemplene vi gjennomgår i denne rapporten. Manglende selvinnsikt, og evne til å si "det vet jeg ikke" eller "det har jeg ikke nok data til å svare på" leder modellen til å 'hallusinere', for eksempel gjennom å dikte opp fiktive rettsavgjørelser. Mangelen på forståelse viser seg gjennomgående i at svarene modellen gir ikke evner å gå særlig i dybden på de temaene den blir spurt om, og i at modellen i svært begrenset grad er i stand til å anvende informasjon ('kunnskap') på konkrete situasjoner.⁹

I rapporten viser læringsdesigngruppen til flere eksempler som tydeliggjør hvilke svakheter verktøyet har, deriblant manglende selvinnsikt og forståelse. KI-arbeidsgruppens egne undersøkelser fra vårsemesteret 2024 bekreftet at disse svakheterne fremdeles eksisterer. Verktøyene gir ofte feil svar, men på en overbevisende måte. *Det vil alltid være nødvendig at du vurderer svarene du får opp mot relevante rettskildefaktorer, slik at du er sikker på at svarene er korrekte og at de bygger på relevante rettskildefaktorer.*

Et eksempel på en åpenbar feil i responsen fra ChatGPT ser vi når vi i februar 2024 spurte om en oppsummering av faktum i Røeggen-dommen (Rt. 2013 s. 642). ChatGPT oppsummerte feil dom, og trengte deretter flere korrigeringer i samtalen før den innrømte at den hadde tatt feil. Dette eksempelet er i stor grad egnet til å belyse svakheterne ved ChatGPT:

---

⁹ Læringsdesigngruppen ved det Juridiske fakultet (UiB), "ChatGPT og andre AI-verktøy – muligheter og utfordringer for læring og vurdering ved Det juridiske fakultet, UiB" s. 3-4, 2023.

ChatGPT

Røeggen-dommen er en norsk rettssak som involverte den tidligere politikeren og fagforeningslederen Trond Kristoffersen. Han ble dømt for korrupsjon og økonomisk utroskap i forbindelse med bruk av midler fra fagforeningen Fellesforbundet. Dommen var basert på bevis om misbruk av fellesforbundets midler til personlig berikelse og for å finansiere en lederstilling for Kristoffersens samboer. Han ble dømt til tre år og seks måneders fengsel, samt inndragning av økonomisk utbytte og tap av retten til å inneha tillitsverv i fagforeninger i en periode på ti år. Dommen ble anket, men resultatet av anken er ikke tilgjengelig med min siste oppdatering.

You

Er dette Rt. 2013 s. 642?

ChatGPT

Nei, Rt. 2013 s. 642 omhandler en annen sak. Røeggen-dommen er ikke referert til som Rt. 2013 s. 642. Dommen du refererer til omhandler sannsynligvis en annen juridisk sak. Hvis du har spørsmål om en bestemt dom eller sak, vennligst oppgi ytterligere detaljer slik at jeg kan hjelpe deg bedre.

You

Hva er Rt-koden for dommen du oppsummerte?

ChatGPT

Rt-koden for Røeggen-dommen er Rt. 2013 s. 1385.

You

Jeg trodde Røeggen-dommen var Rt. 2013 s. 642?

ChatGPT

Jeg beklager for eventuell forvirring, men etter mitt siste kjente oppdatering og gjennom min informasjon, er Røeggen-dommen referert til som Rt. 2013 s. 1385. Det er mulig at det kan være en annen sak som er referert til som Rt. 2013 s. 642, men den omtalte Røeggen-dommen er ikke assosiert med den referansen. Det kan være en forveksling eller en annen dom som har blitt referert til som Rt. 2013 s. 642.

You

Røeggen-dommen omhandler vurdering av om avtale er urimelig etter avtl. § 36, og ikke korrupsjon og økonomisk utroskap.

ChatGPT

Du har helt rett, og jeg beklager for feilinformasjonen. Røeggen-dommen omhandler faktisk vurdering av om en avtale er urimelig i henhold til avtaleloven § 36. Saken involverte ikke korrupsjon eller økonomisk utroskap slik jeg tidligere nevnte. Takk for korrigeringen, og jeg beklager for forvirringen det kan ha forårsaket.

Et annet eksempel fikk vi feil svar når vi spurte UiBchat om den kunne gi oss eksempel på to eller flere dommer der Høyesterett kom til at arbeidsgiver fikk erstatningsansvar når arbeidstaker hadde voldt skade forsettlig. Her gir nemlig KI-verktøyet oss to eksempler på høyesterettsdommer som ikke eksisterer.

Jeg skriver en oppgave om arbeidsgiveransvar der jeg skal vurdere om den skadevoldende handlingen har skjedd "under arbeidstakers utføringen av arbeid (...) for arbeidsgiveren", jf. skl. § 2-1 nr. 1 første punktum. I denne sammenheng er det relevant å se på om arbeidstakeren har gått "utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten", jf. skl. § 2-1 nr. 1 andre punktum. I dette tilfellet har arbeidstaker påført skadelidte en skade med forsett. Etter bestemmelsens forarbeid må i utgangspunktet forsettlige handlinger antas å ligge utenfor det som er "rimelig å regne med". Derimot har ikke Høyesterett lagt dette utgangspunktet til grunn i sin praksis, da de har pålagt arbeidsgiver erstatningsansvar i tilfeller der arbeidstaker har voldet skade forsettlig. Jeg husker ikke navnet på disse dommene, men jeg trenger de til oppgaven min. Kan du gi meg eksempel på to eller flere dommer der Høyesterett kom til at arbeidsgiver fikk erstatningsansvar når arbeidstaker hadde voldet skade forsettlig?

Ja, jeg kan gi deg eksempel på to saker fra norsk rettspraksis der Høyesterett har kommet til at arbeidsgiver har erstatningsansvar selv om arbeidstakeren har påført skade med forsett:

1. Rt. 2001 s. 996 (Telenor-dommen): I denne dommen slo Høyesterett fast at Telenor var ansvarlig for økonomisk tap som følge av at en ansatt med forsett hadde gitt en kunde for gunstige betingelser. Dette ble begrunnet med at handlingen lå innenfor rammen av hva den ansatte hadde myndighet til å gjøre i sitt arbeid.
2. Rt. 2005 s. 1054 (Vogntogdommen): I denne saken ble det fastslått at en arbeidsgiver var ansvarlig for skade voldt av en ansatt sjåfør som forsettlig hadde kjørt på en annen bil i trafikken. Høyesterett la vekt på at handlingen skjedde i arbeidsoppgaven med å kjøre vogntog, og at det dermed var en tilstrekkelig nær sammenheng mellom skadehandlingen og arbeidet.

Disse dommene er eksempler på at Høyesterett i noen tilfeller har lagt en vid forståelse til grunn for arbeidsgiverens ansvar etter skadeserstatningsloven § 2-1 nr.

1. Husk at det alltid vil være en konkret vurdering av om handlingen ligger innenfor det som er "rimelig å regne med etter arten av virksomheten".

Det finnes samtidig også eksempler der KI-verktøy gir et svar som ved første øyekast kan virke treffende, men videre undersøkelser avdekker feil. Dette var tilfelle da Læringsdesigngruppen høsten 2022 ba ChatGPT om å besvare en oppgave som var gitt som en del av mappevurderingen for studentene på førsteårsemnet avtalerett.¹⁰ Svaret hadde et greit nivå når det gjaldt språk og struktur

¹⁰ Læringsdesigngruppen ved det Juridiske fakultetet (UiB), "ChatGPT og andre AI-verktøy – muligheter og utfordringer for læring og vurdering ved Det juridiske fakultet, UiB" s. 3-4 og 24-25, 2023.

og inneholdt også visse materielle element som ville gi «plusspoeng». Samtidig inneholdt svaret en henvisning til en dom som ikke eksisterte, og ChatGPT brukte denne «dommen» for å illustrere et poeng i ett av avsnittene. Dette illustrer at KI-verktøy noen ganger konstruerer kilder for å komme med et svar, og at disse feilene ikke alltid er like åpenbare i alle svar.

6. Henvisning ved bruk av kunstig intelligens

6.1 Krav til henvisning ved bruk av kunstig intelligens

Av Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 4-1 nr. 3 følger det at all bruk av KI-generert tekst i skriftlige arbeider som inngår i undervisning og prøving skal oppgis. Dette er nærmere forklart i «Krav til skriftlige arbeider», punkt 3. Du må legge ved skjermbilde av samtalen eller tilsvarende dokumentasjon, og du må beskrive hvordan du har brukt verktøyet. Du må også få med hvilket verktøy du har brukt, hvilken versjon av verktøyet du har brukt, samt hvilken dato og hvilket tidspunkt du hadde samtalen. Dette skal legges som vedlegg til besvarelsen din (det vil ikke inngå i ordtellingen). I tillegg kreves det at du angir med sitattegn hvilke deler av teksten som er KI-generert, ledsaget av en henvisning til vedlegget som dokumenterer bruken.

6.2 Bakgrunnen for henvisningskravene

Formålene med henvisningskravene er å sikre at leseren kan etterprøve det du har skrevet, samt at du får frem hvilke deler av teksten som er din egen. Det vil ikke være mulig å etterprøve den KI-genererte teksten på annet vis. En forklaring av hvordan du har brukt svaret er dessuten en forutsetning for å få frem hvilke deler av teksten som er din egen. Denne forklaringen inngår ikke i vurderingsgrunnlaget for bedømmelse av teksten din, men er en forutsetning for å oppfylle kravene for tilstrekkelig henvisning til KI-generert tekst.

6.3 Eksempel på hvordan du skal henvise ved bruk av kunstig intelligens

I dette eksempelet har en tenkt student brukt ulike KI-verktøy som hjelpemidler for å besvare en oppgave i erstatningsrett. Det følgende er et utdrag fra studentens hypotetiske besvarelse.

Problemstillingen i denne oppgaven er om kommunen er erstatningsansvarlig overfor Peder Ås for tapet han ble pådratt som følge av at hjemmehjelpen hadde stjålet kortet hans og misbrukt det.

Rettslig grunnlag for vurderingen er skadeerstatningsloven § 2-1.¹¹ Etter skl. § 2-1 vil “arbeidsgiver” være ansvarlig for “skade som voldes forsettlig eller uaktsomt” “under arbeidstakers utføring av arbeid”. Kommunen faller innenfor vilkåret “arbeidsgiver”, fordi de er en offentlig virksomhet som har “noen i sin tjeneste”, jf. skl. § 2-1 nr. 2. Mens hjemmehjelpen er å regne som “arbeidstaker”, fordi vedkommende “gjør arbeid” i kommunen sin “tjeneste”, jf. skl. § 2-1 nr. 3.

---

¹¹ Samtale med ChatGPT (GPT-3.5) om arbeidsgiveransvar og skyldansvar, 5. februar 2024, se vedlegg med samtalelogg 1.

Videre når det gjelder vilkåret "skade", så tilsier ordlyden at det må ligge føre et en ulempe som har et erstatningsrettslig vern. Dette inkluderer "fysisk eller økonomisk skade som påføres en person eller eiendom".¹² I dette tilfelle har Peder blitt påført et økonomisk tap. Det er sikker rett at økonomisk tap er negativ ulempe som har erstatningsrettslig vern. I tillegg er det klart at hjemmehjelpen voldte skaden "forsettlig", fordi hjemmehjelpen har med vilje stjålet Peder sitt kort og misbrukt dette.

Ordlyden "skade som voldes" kan sies å gi uttrykk for et krav om årsakssammenheng mellom skaden og handlingen. Etter rettspraksis er det nødvendig at handlingen er en nødvendig årsak til skaden, samt at handlingen må være vesentlig en vesentlig årsak til skaden, jf. Rt. 1992 s. 64 (P-pille-dommen II). I dette tilfellet er hjemmehjelpen sine handlinger en direkte årsak til Peder sitt økonomiske tap. I tillegg er det den eneste årsaken til det økonomiske tapet. Kravet om årsakssammenheng er dermed oppfylt.

Det er mer problematisk om Peders økonomiske tap skjedde under hjemmehjelpens "under utføring av arbeid". Ordlyden "under utføring av arbeid" innebærer at det må være sammenheng mellom arbeidet man utfører for arbeidsgiver og den skadevoldende handlingen. Dette må sees i sammenheng med skl. § 2-1 nr. 1 andre punktum der det fremgår at arbeidsgiver ikke hefter for "skade som skyldes at arbeidstakeren går utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten". Ordlyden i andre punktum innebærer en avgrensning av arbeidsgiveransvaret, ved at handlinger som ikke har en rimelig sammenheng med tjenesteforholdet vil falle utenfor arbeidsgiver sitt erstatningsansvar.¹³

I gjeldende tilfelle gjelder det en fortsettlig handling. I forarbeidene er det lagt til grunn et utgangspunkt om at forsettlige handlinger faller utenfor "det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten", jf. NUT 1964: 3. Høyesterett har derimot ikke lagt dette til grunn i sin praksis, og flere dommer viser at arbeidsgiver kan bli erstatningsansvarlig for forsettlige handlinger, jf. Bl.a. Rt. 2015 s. 475 (Advokatpartner) og Rt. 2000 s. 211 (DnB). I både Advokatpartner-dommen og DnB-dommen mente Høyesterett at det var en tilstrekkelig tilknytning mellom de skadevoldende handlingene og til arten av virksomheten. Ut ifra dette er det aktuelle videre om det foreligger en tilstrekkelig tilknytning mellom hjemmehjelpen sine arbeidsoppgaver, og de skadevoldende handlingene til hjemmehjelpen i form av tyveri og misbruk av brukeren sitt kort.

(... Vurderingen av om vilkårene "under arbeidstakers utføringen av arbeid (...) for arbeidsgiveren" og "utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten" er oppfylt i gjeldende tilfelle).

Konklusjonen er at kommunen er erstatningsansvarlig overfor Peder Ås.

---

¹² Respons fra Microsoft Copilot 6. mars 2024 om skyldvilkåret i skadeserstatningsloven § 2-1, se skjermbilde i vedlegg med samtalelogg 2.

¹³ Samtale med UiBChat (GPT-4) sammenheng mellom vilkårene "under arbeidstakers utføringen av arbeid (...) for arbeidsgiveren" og "utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten", 5. februar 2024, se vedlegg med samtalelogg 3.

Vedlegg med henvisninger til KI-verktøy:

▪ **Samtalelogg 1**

You

Hva er forskjellen mellom skyldansvar og arbeidsgiveransvar?

ChatGPT

Skyldansvar og arbeidsgiveransvar er to ulike juridiske begreper som brukes i forskjellige kontekster, spesielt innenfor rettssystemet og arbeidsmiljølovgivningen.

Her er forskjellene mellom dem:

.. **Skyldansvar:**

- Skyldansvar refererer til prinsippet om at en person er ansvarlig for sine handlinger eller unnlaterer når de fører til skade eller tap for en annen person eller eiendom.
- Dette prinsippet er grunnleggende innenfor erstatningsretten, hvor en person kan holdes ansvarlig for å betale erstatning for skade de forårsaker som følge av uaktsomhet, feilhandling eller bevisst handling.
- Skyldansvar gjelder generelt for enkeltpersoner, bedrifter og andre juridiske enheter, og det kreves vanligvis at den ansvarlige parten viser at de handlet på en måte som var uaktsom eller på annen måte ansvarlig for skaden.

!. **Arbeidsgiveransvar:**

- Arbeidsgiveransvar refererer spesifikt til det juridiske ansvaret en arbeidsgiver har overfor sine ansatte i forhold til deres helse, sikkerhet og velferd på arbeidsplassen.
- Dette ansvarsområdet er regulert av arbeidsmiljølovgivningen og andre relevante lover som varierer fra land til land.
- Arbeidsgiveransvaret omfatter blant annet plikten til å tilby et trygt og sikkert arbeidsmiljø, gi nødvendig opplæring og instruksjon til ansatte, og implementere hensiktsmessige sikkerhetstiltak for å forebygge ulykker og skader.
- Hvis en arbeidsgiver ikke oppfyller sine forpliktelser i forhold til arbeidsgiveransvaret, kan de bli holdt ansvarlig for eventuelle skader eller tap som oppstår som følge av deres uaktsomhet eller unnlattelse.

I korte trekk, mens skyldansvar er et generelt prinsipp om ansvar for skade forårsaket av enkeltpersoner eller enheter, er arbeidsgiveransvar en spesifikk form for ansvar som gjelder for arbeidsgivere i forhold til deres ansattes sikkerhet og velferd på arbeidsplassen.

- Verktøy og versjon: ChatGPT, GPT-3.5
- *Dato og tidspunkt:* 5. februar 2024
- *Forklaring av hvordan du har brukt svaret i oppgaven:*

Jeg spurte ChatGPT om hva forskjellen er mellom skyldansvar og arbeidsgiveransvar, fordi jeg var usikker på hvilke av disse ansvarsgrunnlagene jeg skulle vurdere i oppgaven. Jeg har kontrollert dette svaret opp mot det Nygaard skriver om de to ansvarsgrunnlagene i læreboken *Skade og ansvar*. Jeg

har brukt dette svaret og Nygaards betraktninger til å finne ut hvilket ansvarsgrunnlag som var det aktuelle for oppgaven.

▪ **Samtalelogg 2**

 You

Hva ligger i vilkåret "skade" etter skadeserstatningsloven § 2-1 om arbeidsgiveransvar i norsk rett?

 Copilot

Skadeserstatningsloven § 2-1 regulerer arbeidsgiveransvaret i norsk rett. La oss se nærmere på hva denne bestemmelsen innebærer:

- Arbeidsgiveransvar:**
  - Arbeidsgiveransvaret er et **lovfestet ansvar** der arbeidsgiver blir **objektivt ansvarlig** for ansattes uaktsomhet, selv om arbeidsgiver selv ikke kan bebreides for skaden.
  - For at arbeidsgiveren skal hefte, må det likevel være utvist **uaktsomhet** eller **forsett** av noen innenfor virksomheten.
  - Dette ansvaret gjelder både **offentlige** og **private** arbeidsgivere.
- Definisjoner:**
  - Arbeidsgiver:** Dette omfatter både det offentlige og enhver annen som i eller utenfor ervervsvirksomhet har noen i sin tjeneste.
  - Arbeidstaker:** Enhver som gjør arbeid eller utfører verv i arbeidsgivers tjeneste, unntatt verv som tillitsvalgt i annet foretak.
- Vilkår for arbeidsgiveransvar:**
  - Arbeidsgiveren svarer for **skade som voldes forsettlig eller uaktsomt** under arbeidstakers utføring av arbeid eller verv for arbeidsgiveren.
  - Hensynet tas til om de krav skadelidte med rimelighet kan stille til virksomheten eller tjenesten, er tilsidesatt.
  - Ansvaret omfatter **ikke skade** som skyldes at arbeidstakeren går utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten eller saksområdet og karakteren av arbeidet eller vervet.
- Andre relevante punkter:**
  - Arbeidsgiveransvaret er **delvis objektivisert**, slik at arbeidsgiver også hefter for anonyme og kumulative feil fra arbeidstagernes side.
  - Skadelidte trenger således ikke å bevise hvem som har forvoldt skaden, og arbeidsgiveren kan også ilegges ansvar for mange småfeil begått av en eller flere kjente eller ukjente ansatte.
  - Arbeidsgiveransvaret omfatter i utgangspunktet **skadevoldende handlinger utenfor kontrakt**.

Vær oppmerksom på at dette er en **forenklet oversikt**, og det kan være lurt å konsultere den fullstendige loven for mer detaljert informasjon [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#).

Learn more [1](#) [2](#) [3](#) [+2 more](#)

 You

Hva betyr "skade" i denne sammenhengen?

 Copilot

I denne sammenhengen refererer begrepet "**skade**" til fysisk eller økonomisk skade som påføres en person eller eiendom. I arbeidsgiveransvaret etter **skadeserstatningsloven § 2-1**, innebærer det at arbeidsgiveren kan bli holdt ansvarlig for skader som oppstår når en ansatt utfører arbeid eller verv for arbeidsgiveren. Dette kan inkludere alt fra fysiske skader som ulykker på arbeidsplassen til økonomiske tap som følge av feil eller forsømmelser begått av arbeidstakeren. Vilklårene for arbeidsgiveransvar tar hensyn til om virksomheten eller tjenesten har oppfylt rimelige krav og om skaden skyldes handlinger som er innenfor det som kan forventes i arbeidssituasjonen. Husk at dette er en forenklet forklaring, og det kan være lurt å konsultere den fullstendige loven for mer detaljert informasjon .

      2 of 10

- Verktøy og versjon: Microsoft Copilot, GPT-4 Turbo
- *Dato og tidspunkt:* 6. mars 2024
- *Forklaring av hvordan du har brukt svaret i oppgaven:*

Jeg spurte Microsoft Copilot om skadebegrepet i skadeserstatningsloven § 2-1. Da programmet først ga meg en generell oversikt over bestemmelsen stilte jeg et oppfølgingsspørsmål spesifikt om skadevilkåret. Jeg kontrollerte Copilots svar opp mot min egen ordlydstolkning og det Nygaard skriver om skadevilkåret i læreboken "Skade og ansvar. Jeg syntes Copilot ga veldig presist uttrykk for innholdet i vilkåret, og min forståelse av det, så derfor valgte jeg å sitere Copilots formulering direkte i teksten min.

▪ **Samtalelogg 3**

20

Jeg skriver en oppgave om arbeidsgiveransvar der jeg skal vurdere om den skadevoldende handlingen har skjedd "under arbeidstakers utføringen av arbeid (...) for arbeidsgiveren", jf. skl. § 2-1 nr. 1 første punktum. I denne sammenheng er det relevant å se på om arbeidstakeren har gått "utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten", jf. skl. § 2-1 nr. 1 andre punktum. Kan du fortelle med hva som er sammenhengen mellom disse to vilkårene; "under arbeidstakers utføringen av arbeid (...) for arbeidsgiveren" og "utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten"?

Disse to vilkårene i skadeserstatningsloven § 2-1 nr. 1 relaterer til arbeidsgiverens objektive ansvar for skade forvoldt av arbeidstaker under arbeid.

Det første vilkåret, "under arbeidstakers utføring av arbeid (...) for arbeidsgiveren", etablerer rammene for når arbeidsgiverens ansvar er aktuelt. Det vil si at arbeidsgiveren kan bli holdt ansvarlig for skader forårsaket av arbeidstakeren så lenge handlingen som forårsaket skaden skjedde i forbindelse med arbeidstakerens utførelse av sine arbeidsoppgaver.

Det andre vilkåret, "utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten", gir en begrensning i arbeidsgiverens ansvar. Dette vilkåret innebærer at dersom arbeidstakeren har handlet på en måte som klart overskrider det som kan forventes ut fra virksomhetens art, kan arbeidsgiveren bli fritatt for ansvar. Det er en vurdering av om handlingen lå innenfor det som er normalt i virksomhetens kontekst, eller om arbeidstakeren har gått langt utover dette.

Sammenhengen mellom de to vilkårene er at selv om en skadevoldende handling kan ha skjedd "under utførelsen av arbeidet" for arbeidsgiveren, vil arbeidsgiveren ikke nødvendigvis være ansvarlig hvis handlingen faller utenfor det som er "rimelig å regne med etter arten av virksomheten". Det kreves altså en konkret vurdering av handlingen i forhold til virksomhetens art for å bestemme arbeidsgiverens ansvar.

- Verktøy og versjon: UiBchat, GPT-4
- *Dato og tidspunkt:* 5. februar 2024
- *Forklaring av hvordan du har brukt svaret i oppgaven:*

Jeg spurte UiBchat om hva sammenheng er mellom vilkårene "under arbeidstakers utføringen av arbeid (...) for arbeidsgiveren" og "utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten". Jeg har kontrollert dette svaret opp mot det Nygaard skriver om de to vilkårene i læreboken "Skade og ansvar". Jeg har brukt dette svaret og Nygaards betraktninger, til å få bedre oversikt over sammenhengen mellom disse vilkårene. Dette hjalp meg til å finne ut hvordan jeg skulle strukturere drøftelsen min av disse vilkårene.

7. Ofte stilte spørsmål om bruk av KI-verktøy

«Hva er fakultetets syn på bruken av KI blant studenter?»

Fakultetet ser på KI som verktøy av potensielt stor verdi for fremtidige jurister og som studentene våre derfor må lære seg å bruke. Samtidig vil ukritisk bruk av KI-verktøy kunne undergrave studentenes læring av de kunnskaper og ferdigheter som en jurist må ha for å kunne bruke KI på en faglig betryggende måte. Fakultetet er derfor opptatt av å skille klart mellom undervisning og prøving hvor KI-verktøy forutsettes brukt og undervisning hvor det forutsettes at KI-verktøy ikke brukes.

«Hvilken bruk av KI er lovlig på studiet?»

Her kan vi skille mellom bruk av KI-verktøy i arbeidet med oppgaver som skal leveres som ledd i undervisning eller prøving og i andre sammenhenger. Selvstendighetskravet avgrenser bruksmulighetene dine av KI-verktøy ved innleveringer av skriftlige arbeider. Eventuell bruk av KI-verktøy i andre sammenhenger er opp til deg selv.

«Hvor går grensen for bruk av KI-verktøy på en hjemmeeksamen, en obligatorisk kursoppgave, masteroppgave eller en arbeidsgruppeoppgave?»

Det generelle regelverket er det samme uavhengig av hvilken oppgavetype det gjelder. Kravene vil i utgangspunktet derfor være de samme uavhengig om det gjelder bruk av KI-verktøy på hjemmeeksamen, obligatorisk kursoppgave, masteroppgave eller arbeidsgruppeoppgave. De emneansvarlige kan imidlertid gi særskilte instruksjoner om bruk av KI-verktøy knyttet til konkrete oppgaver.

«Kan jeg skrive ordrett av formuleringer fra et KI-verktøy, eller må jeg skrive om?»

KI-generert tekst regnes ikke som din egen tekst. I prinsippet er det mulig å bearbeide en KI-generert tekst i så stor grad at de formelle kravene til selvstendighet vil være oppfylt, men dette er en svært lite hensiktsmessig arbeidsform. Du bør begynne med å utforme din egen tekst, uten noe KI-generert utgangspunkt. Dette vil ikke bare gi mer læring, det vil også forhindre risikoen for at teksten ikke er tilstrekkelig bearbeidet.

«Hvor mye av teksten min kan være inspirert av KI-verktøy?»

Selvstendighetskravet innebærer at din selvstendige analyse skal utgjøre hoveddelen av teksten. Du kan derfor ikke levere inn skriftlige arbeider som i hovedsak baserer seg på andres analyser. *En*

besvarelse som bare, eller i hovedsak, gjengir andre sine rettslige analyser, vil ikke være i samsvar med selvstendighetskravet.

«Er det lov å skrive en tekst, be et KI-verktøy om å forbedre språket, og så levere den?»

Det er tillat å bruke KI-verktøy til å forbedre språket, men av hensyn til eget læringsutbytte bør du ikke bruke KI-verktøy til språkvask av tekster som skal kommenteres av medstudenter, arbeidsgruppetledere eller lærere.

«Er det lov å få KI-verktøy til å foreslå endringer av struktur og innhold i teksten min?»

Det er tillat å bruke KI-verktøy til å forbedre struktur og innhold av teksten din, men av hensyn til eget læringsutbytte bør du ikke bruke KI-verktøy på denne måten i arbeidet med tekster som skal kommenteres av medstudenter, arbeidsgruppetledere eller lærere.

«Hvor gode er KI-verktøy egentlig per dags dato? Er de pålitelige verktøy til å løse rettsspørsmål innenfor norsk rett, eller har de egentlig for lite kunnskap om norsk rett til at vi bør bruke disse verktøyene?»

Per dags dato er ikke KI-verktøy godt trent på å løse rettsspørsmål innenfor norsk rett, men verktøyene utvikler seg raskt. På bakgrunn av dette vil trolig KI-verktøy være egnet til mer i tiden fremover, men det er vanskelig å svare konkret på hva de vil være egnet til i fremtiden. Nettopp derfor er det viktig at dere studenter tilegner dere kunnskap om slike verktøy, kompetanse i hvordan de kan brukes på en måte som fremmer deres egen læring, og ikke minst i hvordan dere kvalitetssikrer svarene de gir.

«Må man henwise til KI som en kilde når man bruker det?»

Selvstendighetskravet innebærer at du må identifisere hvilke deler av teksten som består av dine egne juridiske analyser, og hvilke deler som er en gjengivelse av noen andres analyser. Når du bruker andre sine analyser eller tekster er det derfor viktig med tydelige og etterprøvbare kildehenvisninger. Dette innebærer at du må henwise til KI-verktøy når du bruker dette.

«Hvordan henviser man til KI-verktøy som kilde?»

Når du henviser til KI-verktøy må du ha med skjermbilde av samtalen eller tilsvarende dokumentasjon. Du må også beskrive hvordan du har brukt verktøyet, hvilket verktøy du har brukt, hvilken versjon av verktøyet du har brukt, samt hvilken dato og hvilket tidspunkt du hadde samtalen. Alt dette skal presenteres i et vedlegg til besvarelsen din. I tillegg må du angi med sitattegn hvilke deler av teksten som er KI-generert.

Vedlegg 2:

Opprinnelig forslag fra «Arbeidsgruppen for å utarbeide retningslinjer for bruk av KI i undervisning og prøving»

Forslag til veiledning til studentene om anbefalt bruk av kunstig intelligens ved læring og undervisning

Innhold

1. Bakgrunnen for veiledningen og veiledningens innhold	58
2. Kunstig intelligens som verktøy	59
3. Hvordan du kan bruke av KI-verktøyene innenfor studiereglementet	61
4. Bruk KI-verktøy på den måten som gir deg best mulig læringsutbytte	62
4.1 Hvilken bruk av KI-verktøy gir best mulig læringsutbytte for deg?	62
4.2 Hvilken bruk av KI-verktøy bidrar ikke positivt til læringsutbyttet ditt?	67
5. Svakheterne med kunstig intelligens og viktigheten av å kontrollere svaret	67
6. Henvisning ved bruk av kunstig intelligens	72
6.1 Krav til henvisning ved bruk av kunstig intelligens.....	72
6.2 Bakgrunnen for henvisningskravene	73
6.3 Eksempel på hvordan du skal henvide ved bruk av kunstig intelligens	73
7. Ofte stilte spørsmål om bruk av KI-verktøy.....	80

1. Bakgrunnen for veiledningen og veiledningens innhold

Etter lanseringen av ChatGPT i slutten av 2022 har det vært mange diskusjoner og spørsmål knyttet til bruk av kunstig intelligens (KI) i utdanningssektoren. Verktøy basert på kunstig intelligens gir mange

muligheter, men det er også flere utfordringer knyttet til bruk av disse. Derfor er det naturlig at studenter har mange spørsmål knyttet til bruken av kunstig intelligens på studiet.¹⁴ På bakgrunn av dette ønsker vi å gi deg en bedre oversikt over hva som er anbefalt bruk av kunstig intelligens på studiet.¹⁵

For å gi deg en oversikt over hva kunstig intelligens kan bli brukt til, vil vi først gi en generell oversikt over kunstig intelligens som verktøy (punkt 2). Deretter skal vi gjøre rede for hvordan du kan bruke KI-verktøy innenfor studiereglementet (punkt 3). Etter dette vil vi gjøre rede for hvilken bruk av kunstig intelligens som gir deg best mulig læringsutbytte (punkt 4.1), og hvilken bruk av kunstig intelligens som ikke gir deg godt læringsutbytte (punkt 4.2). Deretter skal vi gjøre rede for svakhetene til kunstig intelligens (punkt 5). I neste punkt viser vi hvordan du som student skal henvise om du bruker KI-verktøy (punkt 6), mens i det siste punktet svarer vi på konkrete spørsmål om bruk av KI-verktøy (punkt 7).

2. Kunstig intelligens som verktøy

Kunstig intelligens er en informasjonsteknologi som tilpasser aktiviteten sin etter hvert som den får mer informasjon, og teknologien kan derfor fremstå som intelligent.¹⁶ Det finnes ulike typer kunstig intelligens, deriblant generativ kunstig intelligens. Generativ kunstig intelligens er en samlebetegnelse på ulike verktøy som kan produsere blant annet tekst, bilde og/eller video.¹⁷ Disse verktøyene benytter teknikker innenfor maskinlæring til å frembringe innhold som ligner på et menneskeskapt datamateriale.¹⁸ På jusstudiet vil det i hovedsak være aktuelt å bruke verktøy som kan produsere tekst.

---

¹⁴ Arbeidsgruppen for å utarbeide retningslinjer for bruk av KI i undervisning og prøving spurte høsten 2023 et utvalg studenter på ulike studieår om hva de lurte på knyttet til bruk av kunstig intelligens. Vi mottok mange spørsmål. Vi svarer på flere av disse under punkt 7.

¹⁵ Arbeidsgruppen har bestått av Jan-Ove Færstad (gr. A, leder), Malgorzata Cyndecka (gr. A), Kristian Wederhus (gr. B), Nina Østensen (gr. C), Ingvild Jangaard Strand (gr. C) og Ida Vikse (gr. D). I de siste månedene av arbeidet har arbeidsgruppen også hatt bistand av seniorrådgiver Anne Grethe Nielsen i siste del av arbeidet. Nielsen har bidratt til utformingen av alle rapportens deler, men har særlig bidratt til utformingen av punkt 4.5 og rapportens vedlegg 3.

¹⁶ Axel Tidemann, "Kunstig intelligens", Store norske leksikon, 16. mai 2023, https://snl.no/kunstig_intelligens, lest 20. desember 2023.

¹⁷ Universitet i Bergen, "Kunstig intelligens i utdanning", Universitet i Bergen, 11. desember 2023, <https://www.uib.no/student/164404/verkt%C3%B8y-basert-p%C3%A5-kunstig-intelligens-i-utdanning>, lest 20. desember 2023.

¹⁸ Axel Tidemann og Sondre Wold, "Generativ kunstig intelligens", Store norske leksikon, 16. mai 2023, https://snl.no/generativ_kunstig_intelligens, lest 20. desember 2023.

I det følgende vil verktøy som benytter generativ kunstig intelligens til å produsere tekst bli omtalt som KI-verktøy.¹⁹

Det finnes flere typer KI-verktøy, deriblant språkmodellene Microsoft Copilot, ChatGPT, og Bard (Google). UiB ønsker at du helst bruker UiBchat på studiet.²⁰ UiBchat lagrer nemlig ikke det du skriver inn i systemet, slik at dette verktøyet er mer sikkert og pålitelig med tanke på personvern og opphavsrett. I teksten bruker vi eksempler fra UiBchat, Microsoft Copilot og ChatGPT. Veiledningen er likevel relevant for bruk av alle typer KI-verktøy.

For å få UiBchat, Microsoft Copilot, og ChatGPT til å produsere tekst, må du først stille verktøyene et spørsmål – en såkalt «prompt». KI-verktøyene vil med utgangspunkt i prompten din bruke sannsynlighetsberegning for å sette sammen et svar som likner på menneskeskapt tekst.²¹ For å kunne produsere et godt svar, er modellene avhengig av tilgang til god informasjon. ChatGPT med GPT-4 (den nyeste versjonen av «motoren» til ChatGPT, som du må betale for å få bruke) og UiBchat har tilgang til all informasjon på det åpne nettet, men også disse verktøyene kan trenge at du gir dem tilleggsinformasjon, eller strukturerer spørsmålet ditt annerledes, for å kunne gi et presist svar. Kvaliteten på svarene kan altså variere kraftig, og må alltid vurderes kritisk. Vær særlig obs på at verktøyene vil forsøke å generere et svar selv om de skulle mangle tilgang til korrekt informasjon, noe som kan lede til at KI-verktøyene finner på opplysninger som ikke stemmer – såkalt «hallusinasjoner». For juridiske spørsmål har verktøyene særlig en tendens til å finne opp dommer som ikke eksisterer.²²

---

¹⁹ I denne rapporten bruker Arbeidsgruppen gjennomgående betegnelsen “KI-verktøy” om de verktøyene vi beskriver. Med denne betegnelsen mener vi generative KI-verktøy i form av store språkmodeller. Store språkmodeller, som Microsoft Copilot og ChatGPT, er svært avanserte maskinlæringsmodeller som er spesialisert for å kunne produsere meningsgivende tekst basert på spørsmål eller annen inndata (gjærne kalt prompt) fra den som bruker modellen.

²⁰ UiBchat er et KI-verktøy som alle studenter har tilgang til. Du kan velge mellom å bruke GPT-3.5 eller GPT-4. Du kan også velge hvilken “temperatur” verktøyet skal ha fra 0.0 til 1.0. Den valgte “temperaturen” skal påvirke hvordan verktøyet svarer. “Temperaturen” 0.0 innebærer presise svar, “temperaturen” 0.5 innebærer nøytrale svar og “temperaturen” 1.0 innebærer kreative svar. Dette verktøyet finner du på <https://chat.uib.no/>. Se <https://www.pahoyden.no/pinar-heggenes-tore-burheim-uib-ai/lanserer-trygg-ki-tjeneste-for-studenter/133000> for mer informasjon om UiBchat.

²¹ Tidemann og Wold.

²² I juni 2023 ble for eksempel to advokater i New York ilagt rettergangsbot for å ha påberopt seg dommer som ikke eksisterte, men som ChatGPT hadde hallusinert seg frem til, i et prosesskriv til domstolen: <https://www.reuters.com/legal/new-york-lawyers-sanctioned-using-fake-chatgpt-cases-legal-brief-2023-06-22/>, lest 6. mars 2024. <https://www.reuters.com/legal/new-york-lawyers-sanctioned-using-fake-chatgpt-cases-legal-brief-2023-06-22/>, lest 6. mars 2024.

Under punkt 5 belyser vi svakhetene med KI-verktøy, og hvorfor det er viktig at du kontrollerer svarene du får fra dem.

Det er flere måter Microsoft Copilot, UiBchat og ChatGPT kan benyttes på jusstudiet, både i forbindelse med oppgaveskriving og andre læringsaktiviteter. Alle bruksmåter er imidlertid ikke like lure, og noen former for bruk er heller ikke tillatt under studiereglementet. I punkt 3 gjør vi rede for hvordan du kan bruke KI-verktøy innenfor reglementet, mens vi under punkt 4 gjør rede for hvilken bruk av KI-verktøy som gir best mulig læringsutbytte.

3. Hvordan du kan bruke av KI-verktøyene innenfor studiereglementet

Vi vil først understreke at det ikke gjelder noe absolutt forbud mot bruk av KI-verktøy på studiet. Du kan derfor benytte KI-verktøy på studiet, men etter gjeldende retningslinjer er det nødvendig at du bruker KI-verktøyene i samsvar med de kravene som fremgår av «Krav til skriftlige arbeider på masterprogrammet i rettsvitenskap ved UiB». Bruken din av KI-verktøy er bare lovlig om den er i samsvar med disse kravene. I det følgende vil vi derfor gjøre rede for noe av det som kommer frem av «Krav til skriftlige arbeider», og hvordan retningslinjene begrenser bruksmulighetene dine knyttet til KI-verktøy.

Det sentrale i «Krav til skriftlige arbeider» er at arbeidene du leverer skal være selvstendige og individuelle. Dette omtaler vi som selvstendighetskravet. Selvstendighetskravet innebærer at du må gjøre en selvstendig rettslig analyse og utforme en selvstendig argumentasjon.²³ Dette kravet innebærer også at du må identifisere hvilke deler av teksten som består av dine egne juridiske analyser, og hvilke deler som er en gjengivelse av andres analyser. Du står fritt til å ta i bruk andre sine analyser i de skriftlige arbeidene dine, så lenge du tydelig får frem at dette ikke er dine egne. Når du bruker andre sine analyser eller tekster, er det derfor viktig med tydelige og etterprøvbare kildehenvisninger. Selvstendighetskravet innebærer samtidig at din selvstendige analyse skal utgjøre hoveddelen av teksten. Du kan derfor ikke levere inn skriftlige arbeider som i stor grad baserer seg på andres analyser. *En besvarelse som bare, eller i stor grad, gjengir andre sine rettslige analyser, vil ikke oppfylle selvstendighetskravet.*

Dette innebærer at du ikke kan benytte KI-verktøy som UiBchat, Microsoft Copilot, eller ChatGPT til å produsere hele oppgavesvaret ditt. Ofte kan det også være i strid med selvstendighetskravet å benytte slike KI-verktøy til å produsere *deler av* oppgavesvaret, siden din selvstendige analyse skal utgjøre hoveddelen av teksten. Selvstendighetskravet begrenser altså hvordan du kan bruke KI-verktøy på

---

²³ Hvis du ønsker å mer utfyllende informasjon om innholdet i kravene til skriftlig arbeid, så anbefaler vi deg å lese «[Krav til skriftlige arbeider på masterprogrammet i rettsvitenskap ved UiB](#)».

studiet, og derfor er det viktig at du er bevisst på kravene som gjelder for skriftlige arbeider. Hvis du velger å bruke kunstig intelligens ved utarbeidelsen av skriftlige arbeider, så må du sørge for at bruken samsvarer med selvstendighetskravet. Dette gjelder både det at mesteparten av arbeidet skal være selvstendig, og at du må få frem hvilke deler som eventuelt er utarbeidet av KI-verktøy. Det må likevel presiseres at dette bare er et utgangspunkt, og at den emneansvarlige i hvert enkelt emne står fritt til å bestemme egne retningslinjer for bruk av KI-verktøy på sitt emne.

4. Bruk KI-verktøy på den måten som gir deg best mulig læringsutbytte ²⁴

4.1 Hvilken bruk av KI-verktøy gir best mulig læringsutbytte for deg?

Det er ikke nødvendigvis slik at all tillat bruk av KI-verktøy gir deg best mulig læringsutbytte. Hvis du bruker KI-verktøy på en måte som forringer læringsutbyttet ditt, risikerer du å ikke opparbeide deg den juridiske kompetansen som du trenger i ditt fremtidige arbeidsliv. Derfor vil vi konkretisere hvordan du bør bruke KI-verktøy for å oppnå best mulig læringsutbytte, og hvilken bruk som egner seg.

KI-verktøy i jussen kan sammenliknes litt med en kalkulator i matematikken: den er et nyttig verktøy som kan forenkle hverdagen, men hvis du ikke vet hvordan et regnestykke skal settes opp, og ikke kan nok matte til å vite om svaret du får ser riktig ut, risikerer du ikke å ha nok penger på kortet når du står i kassen og skal betale. I jussen, som i matematikken, er det nødvendig med solide grunnkunnskaper og primære ferdigheter for å kunne bruke KI-verktøy effektivt, og for å kunne kontrollere svarene de gir deg. Dersom du bruker KI-verktøy i for stor grad tidlig i studieløpet, risikerer du at dette kommer i veien for utviklingen av slike grunnleggende juridiske ferdigheter. Vi anbefaler derfor at du som student venter med å bruke KI-verktøy i stor utstrekning til du begynner å føle deg komfortabel med juridisk metode og dine juridiske grunnkunnskaper.

Når du har utviklet de juridiske basisferdighetene dine, kan det være nyttig å bruke KI-verktøy som *læringsverktøy*. Det er mulig å bruke KI-verktøy som et læringsverktøy på flere måter. Du kan for eksempel få KI-verktøy til å stille deg kontrollspørsmål. Dette kan du gjøre ved å be KI-verktøyet stille deg spørsmål om ett eller flere tema. Etter dette kan du enten arbeide med spørsmålene på egenhånd, eller de kan fungere som utgangspunkt for diskusjon i en kollokvie. En annen mulighet er å svare KI-verktøyet på spørsmålene, og be om tilbakemelding på om svarene dine er riktige eller ikke. Her er et eksempel på hvordan du kan gjøre det.²⁵

---

²⁴ Læringsdesigngruppen har hentet inspirasjon fra Masaryk Universitetet på dette punktet. Se <https://www.muni.cz/en/about-us/official-notice-board/statement-on-the-application-of-ai>.

²⁵ Vi spurte UiBchat (GPT-4) om å stille kontrollspørsmål om ulovfestet objektivt ansvar, og deretter å gi oss tilbakemelding på om svarene var riktige eller feil.

Kan du stille meg kontrollspørsmål om ulovfestet objektivt ansvar, som jeg skal besvare? Når jeg svarer på spørsmålene må du si om jeg har svart riktig eller feil.

Selvfølgelig, her er noen kontrollspørsmål om ulovfestet objektivt ansvar:

1. Hva er definisjonen av ulovfestet objektivt ansvar?
2. Kan du nevne et eksempel på en situasjon hvor ulovfestet objektivt ansvar kan komme til anvendelse?
3. Hva er forskjellen mellom objektivt ansvar og forsettlig ansvar?
4. Må det foreligge skyld for at ulovfestet objektivt ansvar skal kunne gjøres gjeldende?
5. Hvordan kan ulovfestet objektivt ansvar begrunnes rettspolitisk?

Svar på spørsmålene, og jeg vil fortelle deg om svarene er riktige eller feil.

En annen måte å bruke KI-verktøy til læring, er å diskutere med verktøyet. Dette gir godt læringsutbytte, for ved diskusjonen må du selv tenke ut spørsmålene og komme med svar i diskusjonen. Eksempelvis kan du diskutere hva et vilkår innebærer, om det er flertallet eller mindretallet som kom til den mest forsvarlige konklusjonen i en rettsavgjørelse, eller hvilken juridisk forfatter som har det beste standpunktet ved uenigheter i juridisk teori. Husk likevel at KI-verktøyet må ha den nødvendige informasjonen om diskusjonstemaet/-spørsmålet for å kunne delta i diskusjonen. Uavhengig av hvordan du må gå frem i en slik diskusjon, så er det sannsynlig at dette vil utfordre deg, og at det vil gi det et godt læringsutbytte. Her er et eksempel på hvordan du kan diskutere med KI-verktøy.²⁶

---

²⁶ Vi spurte UiBchat (ChatGPT-4) om å diskutere culperegelen. Etter dette spurte vi konkrete spørsmål om ulike vilkår, for å prøve å få mer oversikt over hva de ulike vilkårene for culperegelen innebærer. Husk at du alltid bør kontrollere om de svarene du får er korrekte opp mot relevante rettskilder.

Culparegelen er et av flere ansvarsgrunnlag i erstatningsretten, og det er et ulovfestet ansvarsgrunnlag. Dette ansvarsgrunnlaget krever at skadevolder har opptrådt uaktsomt, og vurderingstemaet er om skadevolderen burde ha handlet annerledes i situasjonen. Det er ulike vilkår man må vurdere for å kunne svare på om skadevolderen burde ha handlet annerledes. Skadevolderen må ha tilknytning til risikoen for skade, og det må foreligge en eller flere alternativ(e) handling(er) for skadevolderen som kan redusere eller fjerne risikoen for skade. Det siste vilkåret er at risikoen for skade må være av en viss størrelse. For å fastsette risikoens størrelse må man se på risikoens art og grad. Vurderingen av disse vilkårene er en helhetsvurdering, som vil gi svaret på om skadevolderen har handlet uaktsomt. Vil du diskutere culparegelen med deg?

Ja, jeg kan gjerne diskutere culparegelen med deg. Culparegelen er et sentralt prinsipp i norsk erstatningsrett som sier at en person kan bli ansvarlig for skade som er forvoldt gjennom uaktsomhet. For å vurdere om det foreligger et erstatningsansvar etter culparegelen, vil det være nødvendig å se på om skadevolderen har opptrådt som en aktsom person ville gjort under tilsvarende omstendigheter.

Dette innebærer en vurdering av flere elementer, slik som:

1. Forelå det en plikt til å handle annerledes? Det kan være tale om en generell forsiktighetsnorm eller mer spesifikke regler og retningslinjer som skadevolderen skulle ha fulgt.
2. Kausalitet, altså en årsakssammenheng mellom handlingen og skaden.
3. Påregnelighet, som vil si at skaden må være en type skade som rimeligvis kunne forutses som en følge av handlingen.

I denne helhetsvurderingen vil man også ta hensyn til faktorer som skadevolderens kunnskap, erfaring og evne til å forutse konsekvensene av sine handlinger. Det er også relevant å vurdere om det fantes realistiske og mindre risikofylte alternativer til den handlingen som ble foretatt.

Culparegelen er subjektiv i den forstand at den tar utgangspunkt i den konkrete skadevolderens situasjon, men den måler også handlingen opp mot en objektiv standard – hva en "aktsom person" ville ha gjort.

Hvis du har konkrete spørsmål eller eksempler knyttet til culparegelen, kan vi gjerne diskutere disse nærmere.

Hvor tydelig tilknytning må skadevolder ha til risikoen? Er det noen typer tilknytninger til skadevolder som er tilstrekkelig, mens andre tilknytninger er mer i grenseland?

Tilknytningen skadevolder må ha til risikoen skal være slik at det er naturlig å knytte ansvaret til vedkommende. Det kreves en viss grad av kontroll eller innflytelse over risikokilden eller situasjonen som førte til skaden.

Tydelige tilknytninger kan være:

1. Handling: Skadevolder har selv utført en handling som direkte fører til skaden.
2. Unnlattelse: Skadevolder har unnlatt å gjøre noe som kunne forhindre skaden.
3. Ansvar for tilsyn: Skadevolder har et tilsyns- eller kontrollansvar, for eksempel som arbeidsgiver eller som eier av et farlig objekt.
4. Eierforhold: Skadevolder eier en gjenstand eller eiendom som er kilden til skaden.

Mer i grenseland kan være tilfeller der:

1. Skadevolder har en indirekte eller perifer rolle i forhold til risikokilden.
2. Skadevolderen har en begrenset mulighet til å påvirke risikoen.
3. Det er flere aktører involvert, og det er uklart hvem som har det reelle ansvaret for risikoen.

I slike grensetilfeller vil det ofte være behov for en nærmere juridisk vurdering for å avklare ansvarsforholdene. Det kan være nødvendig å se på faktorer som den alminnelige oppfatningen av ansvar, bransjepraksis, eventuelle avtaler som fordeler ansvar, og lovverk som regulerer ansvarsforholdene på det aktuelle området.

Så eierforhold vil alltid være en tilstrekkelig tilknytning?

Eierforhold vil ofte være en relevant og tilstrekkelig tilknytning for å knytte ansvar til skadevolder, men det er ikke alltid tilfelle. Det avhenger av konteksten og omstendighetene rundt skaden. I noen tilfeller kan eieren av en gjenstand eller eiendom holdes ansvarlig for skader som følge av bruk eller tilstand, spesielt hvis det kan påvises at eieren har forsømt sitt vedlikeholds- eller tilsynsansvar.

Men det er også situasjoner der eierforhold alene ikke er tilstrekkelig til å etablere ansvar. For eksempel:

1. Hvis en annen person har kontroll over gjenstanden eller eiendommen med eierens samtykke, og skaden skyldes denne personens handlinger.
2. Hvis skaden skyldes uforutsette hendelser som eieren ikke kunne påvirket eller forutsett, og som eieren ikke har plikt til å forsikre seg mot.
3. Hvis det er spesifikke regler eller avtaler som fraskriver eieren ansvar under gitte omstendigheter.

Derfor er det viktig å vurdere hele situasjonen og ikke kun se på eierforholdet isolert sett. Ansvarsgrunnlaget må fastslås på bakgrunn av en konkret vurdering av alle relevante forhold, inkludert eierskap, kontroll, aktsomhet og kausalitet.

Jeg forstår. Så det er viktig å alltid gjøre konkrete vurderinger, og ikke bare ta det for gitt at eierforhold alltid vil være tilstrekkelig?

Ja, det stemmer. Selv om eierforhold ofte kan være en indikator på ansvar, er det alltid viktig å gjøre en konkret vurdering av de faktiske omstendighetene i hvert enkelt tilfelle. Man må se på eierens faktiske innflytelse og kontroll, samt om eieren har opptrådt aktsomt og i samsvar med eventuelle plikter knyttet til det å eie eller kontrollere risikokilden. Det må også vurderes om det foreligger en årsakssammenheng mellom eierens handlinger eller unnlatelser og den oppståtte skaden.

I erstatningsretten er det flere faktorer som spiller inn, og ansvarsgrunnlaget kan variere avhengig av lovgivning, rettspraksis og de spesifikke omstendighetene rundt skadetilfellet. Derfor er det ikke tilstrekkelig å kun se på eierforholdet; en helhetlig analyse er nødvendig for å avgjøre ansvarsspørsmålet.

4.2 Hvilken bruk av KI-verktøy bidrar ikke positivt til læringsutbyttet ditt?

For det første vil vi ikke anbefale deg å bruke KI-verktøy til å produsere tekst som skal utgjøre deler av en besvarelse på en oppgave – selv om det kan være mulig å gjøre dette i samsvar med selvstendighetskravet. Det vil ikke gi deg et godt læringsutbytte. Det er viktig at du lærer å skrive juss selv, og studiet er lagt opp sånn at du kan få mye nyttig skrivetrening.

Som jurist er det viktig med gode språklige ferdigheter. Vi anbefaler derfor heller ikke å benytte KI-verktøy til å rette på språket i besvarelsene dine. Eksempelvis vil du ikke utvikle et presist språk, eller opparbeide evne til å identifisere presist språk, om du får KI-verktøy til å gjøre språket i besvarelsen din mer presist. En slik bruk av KI-verktøy vil derfor kunne forringe læringsutbyttet ditt.

Videre anbefaler vi heller ikke å bruke KI-verktøy til å oversette tekstene dine. Rettskildebildet i den norske rettstaten består av både norske og internasjonale kilder. Det er derfor viktig at jurister har gode språklige ferdigheter i både engelsk og norsk. Det er også naturlig at det vil bli et enda større omfang av internasjonale rettskilder i fremtiden. På bakgrunn av dette, anbefaler vi at du vedlikeholder og utvikler dine engelskferdigheter ved å selv skrive engelsk der det kreves.

Selv om det er viktig å være kritisk til hvilken bruk av KI-verktøy som er fornuftig og hensiktsmessig, betyr det ikke at vi fraråder all bruk av kunstig intelligens i løpet av studiet. Verktøy som benytter kunstig intelligens utvikler seg fort, og det vil trolig komme flere og mer avanserte verktøy i løpet av noen få år. Dette kan effektivisere visse arbeidsoppgaver, og i arbeidslivet vil det sannsynligvis bli nødvendig med kompetanse knyttet til god bruk av slike verktøy. Vi vil derfor anbefale deg å øve på å bruke kunstig intelligens mens du studerer, men *husk alltid å sikre at bruken din er i samsvar med de akademiske kravene, og at du får best mulig læringsutbytte*. Tenk over hvilke ferdigheter du har behov for å utvikle som jurist, både i dag og i fremtiden – og ikke la kunstig intelligens stjele læringsutbyttet ditt!

5. Svakheterne med kunstig intelligens og viktigheten av å kontrollere svaret

I det følgende ønsker vi å gjøre deg bevisst på svakheterne med kunstig intelligens, og å belyse viktigheten av å alltid kontrollere svarene du får fra KI-verktøy. Hvis du ikke er bevisst på dette, så vil du risikere å oppnå ukorrekt læring og/eller levere oppgaver med materielle feil.

I rapporten «ChatGPT og andre AI-verktøy – muligheter og utfordringer for læring og vurdering ved Det juridiske fakultet, UiB» (februar 2023), undersøkte fakultetets læringsdesigngruppe blant annet

hvilke utfordringer ChatGPT og andre lignende verktøy som benytter kunstig intelligens har. Gruppen konstaterte at ChatGPT

(...) kan etterlikne menneskelig språk på en veldig overbevisende måte, og imitere menneskelig kunnskap. Samtidig mangler den både selvinnsikt og forståelse. Dette ser vi tydelig i flere av de eksemplene vi gjennomgår i denne rapporten. Manglende selvinnsikt, og evne til å si "det vet jeg ikke" eller "det har jeg ikke nok data til å svare på" leder modellen til å 'hallusinere', for eksempel gjennom å dikte opp fiktive rettsavgjørelser. Mangelen på forståelse viser seg gjennomgående i at svarene modellen gir ikke evner å gå særlig i dybden på de temaene den blir spurt om, og i at modellen i svært begrenset grad er i stand til å anvende informasjon ('kunnskap') på konkrete situasjoner.²⁷

I rapporten viser læringsdesigngruppen til flere eksempler som tydeliggjør hvilke svakheter verktøyet har, deriblant manglende selvinnsikt og forståelse. Arbeidsgruppens egne undersøkelser fra vårsemesteret 2024 bekrefter at disse svakhetene fremdeles eksisterer. Disse feilene gjør at verktøyene ofte gir feil svar, men på en overbevisende måte. Når verktøyene erfaringsmessig ikke pleier å svare «jeg vet ikke», så er det viktig at du som student er bevisst på at et svar ikke nødvendigvis innebærer at verktøyet har tilstrekkelig oversikt og svarer korrekt. Det anbefales derfor at du aldri bruker svar fra KI-verktøy ukritisk. *Det vil alltid være nødvendig at du vurderer svarene du får opp mot relevante rettskildefaktorer, slik at du er sikker på at svarene er korrekte og at de bygger på relevante rettskildefaktorer.*

Et eksempel på en åpenbar feil i responsen fra ChatGPT ser vi når vi i februar 2024 spurte om ChatGPT kunne oppsummere faktum i Røeggen-dommen (Rt. 2013 s. 642). I dette eksempelet oppsummerte ChatGPT helt feil dom, og trengte deretter flere korrigeringer i samtalen før den innrømte at den hadde oppsummert feil dom. Dette eksempelet er i stor grad egnet til å belyse de nevnte svakhetene ved ChatGPT:

---

²⁷ Læringsdesigngruppen ved det Juridiske fakultetet (UiB), "ChatGPT og andre AI-verktøy – muligheter og utfordringer for læring og vurdering ved Det juridiske fakultet, UiB" s. 3-4, 2023.

ChatGPT

Røeggen-dommen er en norsk rettssak som involverte den tidligere politikeren og fagforeningslederen Trond Kristoffersen. Han ble dømt for korrupsjon og økonomisk utroskap i forbindelse med bruk av midler fra fagforeningen Fellesforbundet. Dommen var basert på bevis om misbruk av fellesforbundets midler til personlig berikelse og for å finansiere en lederstilling for Kristoffersens samboer. Han ble dømt til tre år og seks måneders fengsel, samt inndragning av økonomisk utbytte og tap av retten til å inneha tillitsverv i fagforeninger i en periode på ti år. Dommen ble anket, men resultatet av anken er ikke tilgjengelig med min siste oppdatering.

You

Er dette Rt. 2013 s. 642?

ChatGPT

Nei, Rt. 2013 s. 642 omhandler en annen sak. Røeggen-dommen er ikke referert til som Rt. 2013 s. 642. Dommen du refererer til omhandler sannsynligvis en annen juridisk sak. Hvis du har spørsmål om en bestemt dom eller sak, vennligst oppgi ytterligere detaljer slik at jeg kan hjelpe deg bedre.

You

Hva er Rt-koden for dommen du oppsummerte?

ChatGPT

Rt-koden for Røeggen-dommen er Rt. 2013 s. 1385.

You

Jeg trodde Røeggen-dommen var Rt. 2013 s. 642?

ChatGPT

Jeg beklager for eventuell forvirring, men etter mitt siste kjente oppdatering og gjennom min informasjon, er Røeggen-dommen referert til som Rt. 2013 s. 1385. Det er mulig at det kan være en annen sak som er referert til som Rt. 2013 s. 642, men den omtalte Røeggen-dommen er ikke assosiert med den referansen. Det kan være en forveksling eller en annen dom som har blitt referert til som Rt. 2013 s. 642.

You

Røeggen-dommen omhandler vurdering av om avtale er urimelig etter avtl. § 36, og ikke korrupsjon og økonomisk utroskap.

ChatGPT

Du har helt rett, og jeg beklager for feilinformasjonen. Røeggen-dommen omhandler faktisk vurdering av om en avtale er urimelig i henhold til avtaleloven § 36. Saken involverte ikke korrupsjon eller økonomisk utroskap slik jeg tidligere nevnte. Takk for korrigeringen, og jeg beklager for forvirringen det kan ha forårsaket.

Et annet eksempel fikk vi feil svar når vi spurte UiBchat om den kunne gi oss eksempel på to eller flere dommer der Høyesterett kom til at arbeidsgiver fikk erstatningsansvar når arbeidstaker hadde voldt skade forsettlig. Her gir nemlig KI-verktøyet oss to eksempler på høyesterettsdommer som ikke eksisterer.

Jeg skriver en oppgave om arbeidsgiveransvar der jeg skal vurdere om den skadevoldende handlingen har skjedd "under arbeidstakers utføringen av arbeid (...) for arbeidsgiveren", jf. skl. § 2-1 nr. 1 første punktum. I denne sammenheng er det relevant å se på om arbeidstakeren har gått "utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten", jf. skl. § 2-1 nr. 1 andre punktum. I dette tilfellet har arbeidstaker påført skadelidte en skade med forsett. Etter bestemmelsens forarbeid må i utgangspunktet forsettlige handlinger antas å ligge utenfor det som er "rimelig å regne med". Derimot har ikke Høyesterett lagt dette utgangspunktet til grunn i sin praksis, da de har pålagt arbeidsgiver erstatningsansvar i tilfeller der arbeidstaker har voldet skade forsettlig. Jeg husker ikke navnet på disse dommene, men jeg trenger de til oppgaven min. Kan du gi meg eksempel på to eller flere dommer der Høyesterett kom til at arbeidsgiver fikk erstatningsansvar når arbeidstaker hadde voldet skade forsettlig?

Ja, jeg kan gi deg eksempel på to saker fra norsk rettspraksis der Høyesterett har kommet til at arbeidsgiver har erstatningsansvar selv om arbeidstakeren har påført skade med forsett:

1. Rt. 2001 s. 996 (Telenor-dommen): I denne dommen slo Høyesterett fast at Telenor var ansvarlig for økonomisk tap som følge av at en ansatt med forsett hadde gitt en kunde for gunstige betingelser. Dette ble begrunnet med at handlingen lå innenfor rammen av hva den ansatte hadde myndighet til å gjøre i sitt arbeid.
2. Rt. 2005 s. 1054 (Vogntogdommen): I denne saken ble det fastslått at en arbeidsgiver var ansvarlig for skade voldt av en ansatt sjåfør som forsettlig hadde kjørt på en annen bil i trafikken. Høyesterett la vekt på at handlingen skjedde i arbeidsoppgaven med å kjøre vogntog, og at det dermed var en tilstrekkelig nær sammenheng mellom skadehandlingen og arbeidet.

Disse dommene er eksempler på at Høyesterett i noen tilfeller har lagt en vid forståelse til grunn for arbeidsgiverens ansvar etter skadeserstatningsloven § 2-1 nr.

1. Husk at det alltid vil være en konkret vurdering av om handlingen ligger innenfor det som er "rimelig å regne med etter arten av virksomheten".

Det finnes samtidig også eksempler der KI-verktøy gir et svar som ved første øyekast kan virke treffende, men der det ved videre undersøkelser blir klart at svaret inneholder noen feil. Dette var tilfelle da Læringsdesigngruppen høsten 2022, ba ChatGPT om å besvare en oppgave som var gitt som en del av mappevurderingen for studentene på førsteårsemnet avtalerett.²⁸ Gruppen erfarte at

---

²⁸ Læringsdesigngruppen ved det Juridiske fakultetet (UiB), "ChatGPT og andre AI-verktøy – muligheter og utfordringer for læring og vurdering ved Det juridiske fakultet, UiB" s. 3-4 og 24-25, 2023.

besvarelsen hadde et greit nivå når det gjaldt språk og struktur, og at den inneholdt visse materielle element som ville gi «plusspoeng». Samtidig inneholdt svaret også en henvisning til en dom som ikke eksisterte, og ChatGPT brukte denne «dommen» for å illustrere et poeng i ett av avsnittene. Dette illustrer at ChatGPT noen ganger konstruerer sannheter for å komme med et svar, og at disse feilene ikke alltid er like åpenbare i alle svar. Vi understreker derfor at du alltid må kontrollere alle element i svaret du får, selv om svaret kan virke treffende og fornuftig ved første øyekast.²⁹

6. Henvisning ved bruk av kunstig intelligens

6.1 Krav til henvisning ved bruk av kunstig intelligens

«Krav til skriftlige arbeider» innebærer at du må henvise til alle kilder du bruker. Det fremgår av punkt 3 i «Krav til skriftlige arbeider» at du må «henvise på en presis måte» ved bruk av verktøy som benytter seg av generativ kunstig intelligens for å produsere tekst. Det står videre at du må «sitere [] og forklare [] hvordan verktøyet er brukt på en presis måte». Dette innebærer at du må legge ved skjermbilde av samtalen eller «tilsvarende dokumentasjon». Det fremgår også av punkt 3 at du må «beskrive hvordan du har brukt verktøyet». Du må også få med hvilket verktøy du har brukt, hvilken versjon av verktøyet du har brukt, samt hvilken dato og hvilket tidspunkt du hadde samtalen. Dette skal «legges som vedlegg til besvarelsen din, og vil ikke inngå i ordtellingen».³⁰ I tillegg kreves det at du må «ha en henvisning i teksten». Henvisningen i teksten skal gjøres i tråd med det som kreves i «veileder for henvisning i juridiske tekster».

Ut ifra punkt 3 i «Krav til skriftlige arbeider» kan vi konstatere at det ikke er å regne som fusk å bruke KI-verktøy så lenge du får frem at du har brukt det, og hvordan du har brukt det. En forutsetning for å at oppgaven din skal kunne bli godkjent/gis bestått, er at oppgaven også ivaretar kravene til faglig nivå og selvstendighet. Husk derfor å alltid passe på at du oppfyller både kravene til henvisning, faglig nivå og selvstendighet.

---

²⁹ Det eksisterer flere eksempler som kan illustrere svakhetene til ChatGPT, både eksempler der det er åpenbare feil og der det er mindre fremtredende feil. Disse eksemplene skal bli formidlet gjennom video, og vil bli lagt ut på MittUiB.

³⁰ Det å ha henvisningene til bruk av KI-verktøy i et vedlegg er et formelt krav. Forklaringen din rundt bruken av KI-verktøyet vil ikke være en del av den faglige vurderingen av din besvarelse.

6.2 Bakgrunnen for henvisningskravene

Formålene med henvisningskravene er å sikre at leseren kan etterprøve det du har skrevet, samt at du får frem hvilke deler av teksten som er din egen. Det vil ikke være mulig å etterprøve svaret du har fått fra KI-verktøy, hvis du ikke presenterer svaret fra verktøyet for leseren. Slike verktøy formulerer nemlig erfaringsvis individuelle og ulike svar på samme eller lignende spørsmål. Videre er en forklaring av hvordan du har brukt svaret en forutsetning for å få frem hvilke deler av teksten som er din egen. Denne forklaringen inngår ikke i vurderingsgrunnlaget for bedømmelse av teksten din, men er en nødvendig forutsetning for å oppfylle kravene for tilstrekkelig henvisning.

6.3 Eksempel på hvordan du skal henwise ved bruk av kunstig intelligens

I det følgende skal vi gi eksempel på hvordan du kan henwise ved bruk av KI-verktøy som kilde. I dette eksempelet har en tenkt student brukt ulike KI-verktøy som hjelpemidler for å besvare en oppgave i erstatningsrett. Det følgende er et utdrag fra studentens hypotetiske besvarelse.

Problemstillingen i denne oppgaven er om kommunen er erstatningsansvarlig overfor Peder Ås for tapet han ble pådratt som følge av at hjemmehjelpen hadde stjålet kortet hans og misbrukt det.

Rettslig grunnlag for vurderingen er skadeerstatningsloven § 2-1.³¹ Etter skl. § 2-1 vil "arbeidsgiver" være ansvarlig for "skade som voldes forsettlig eller uaktsomt" "under arbeidstakers utføring av arbeid". Kommunen faller innenfor vilkåret "arbeidsgiver", fordi de er en offentlig virksomhet som har "noen i sin tjeneste", jf. skl. § 2-1 nr. 2. Mens hjemmehjelpen er å regne som "arbeidstaker", fordi vedkommende "gjør arbeid" i kommunen sin "tjeneste", jf. skl. § 2-1 nr. 3.

Videre når det gjelder vilkåret "skade", så tilsier ordlyden at det må ligge føre et en ulempe som har et erstatningsrettslig vern. Dette inkluderer "fysisk eller økonomisk skade som påføres en person eller eiendom".³² I dette tilfelle har Peder blitt påført et økonomisk tap. Det er sikker rett at økonomisk tap er negativ ulempe som har erstatningsrettslig vern. I tillegg er det klart at hjemmehjelpen voldte skaden "forsettlig", fordi hjemmehjelpen har med vilje stjålet Peder sitt kort og misbrukt dette.

Ordlyden "skade som voldes" kan sies å gi uttrykk for et krav om årsakssammenheng mellom skaden og handlingen. Etter rettspraksis er det nødvendig at handlingen er en nødvendig årsak til skaden, samt at handlingen må være vesentlig en vesentlig årsak til skaden, jf. Rt. 1992 s. 64 (P-pille-dommen II). I dette tilfellet er hjemmehjelpen sine

---

³¹ Samtale med ChatGPT (GPT-3.5) om arbeidsgiveransvar og skyldansvar, 5. februar 2024, se vedlegg med samtalelogg 1.

³² Respons fra Microsoft Copilot 6. mars 2024 om skyldvilkåret i skadeserstatningsloven § 2-1, se skjermbilde i vedlegg med samtalelogg 2.

handlinger en direkte årsak til Peder sitt økonomiske tap. I tillegg er det den eneste årsaken til det økonomiske tapet. Kravet om årsakssammenheng er dermed oppfylt.

Det er mer problematisk om Peders økonomiske tap skjedde under hjemmehjelpens "under utføring av arbeid". Ordlyden "under utføring av arbeid" innebærer at det må være sammenheng mellom arbeidet man utfører for arbeidsgiver og den skadevoldende handlingen. Dette må sees i sammenheng med skl. § 2-1 nr. 1 andre punktum der det fremgår at arbeidsgiver ikke hefter for "skade som skyldes at arbeidstakeren går utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten". Ordlyden i andre punktum innebærer en avgrensning av arbeidsgiveransvaret, ved at handlinger som ikke har en rimelig sammenheng med tjenesteforholdet vil falle utenfor arbeidsgiver sitt erstatningsansvar.³³

I gjeldende tilfelle gjelder det en fortsettlig handling. I forarbeidene er det lagt til grunn et utgangspunkt om at forsettlige handlinger faller utenfor "det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten", jf. NUT 1964: 3. Høyesterett har derimot ikke lagt dette til grunn i sin praksis, og flere dommer viser at arbeidsgiver kan bli erstatningsansvarlig for forsettlige handlinger, jf. Bl.a. Rt. 2015 s. 475 (Advokatpartner) og Rt. 2000 s. 211 (DnB). I både Advokatpartner-dommen og DnB-dommen mente Høyesterett at det var en tilstrekkelig tilknytning mellom de skadevoldende handlingene og til arten av virksomheten. Ut ifra dette er det aktuelle videre om det foreligger en tilstrekkelig tilknytning mellom hjemmehjelpen sine arbeidsoppgaver, og de skadevoldende handlingene til hjemmehjelpen i form av tyveri og misbruk av brukeren sitt kort.

(... Vurderingen av om vilkårene "under arbeidstakers utføringen av arbeid (...) for arbeidsgiveren" og "utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten" er oppfylt i gjeldende tilfelle).

Konklusjonen er at kommunen er erstatningsansvarlig overfor Peder Ås.

---

³³ Samtale med UiBChat (GPT-4) sammenheng mellom vilkårene "under arbeidstakers utføringen av arbeid (...) for arbeidsgiveren" og "utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten", 5. februar 2024, se vedlegg med samtalelogg 3.

Vedlegg med henvisninger til KI-verktøy:

▪ **Samtalelogg 1**

You

Hva er forskjellen mellom skyldansvar og arbeidsgiveransvar?

ChatGPT

Skyldansvar og arbeidsgiveransvar er to ulike juridiske begreper som brukes i forskjellige kontekster, spesielt innenfor rettssystemet og arbeidsmiljølovgivningen. Her er forskjellene mellom dem:

.. **Skyldansvar:**

- Skyldansvar refererer til prinsippet om at en person er ansvarlig for sine handlinger eller unnlater når de fører til skade eller tap for en annen person eller eiendom.
- Dette prinsippet er grunnleggende innenfor erstatningsretten, hvor en person kan holdes ansvarlig for å betale erstatning for skade de forårsaker som følge av uaktsomhet, feilhandling eller bevisst handling.
- Skyldansvar gjelder generelt for enkeltpersoner, bedrifter og andre juridiske enheter, og det kreves vanligvis at den ansvarlige parten viser at de handlet på en måte som var uaktsom eller på annen måte ansvarlig for skaden.

!. **Arbeidsgiveransvar:**

- Arbeidsgiveransvar refererer spesifikt til det juridiske ansvaret en arbeidsgiver har overfor sine ansatte i forhold til deres helse, sikkerhet og velferd på arbeidsplassen.
- Dette ansvarsområdet er regulert av arbeidsmiljølovgivningen og andre relevante lover som varierer fra land til land.
- Arbeidsgiveransvaret omfatter blant annet plikten til å tilby et trygt og sikkert arbeidsmiljø, gi nødvendig opplæring og instruksjon til ansatte, og implementere hensiktsmessige sikkerhetstiltak for å forebygge ulykker og skader.
- Hvis en arbeidsgiver ikke oppfyller sine forpliktelser i forhold til arbeidsgiveransvaret, kan de bli holdt ansvarlig for eventuelle skader eller tap som oppstår som følge av deres uaktsomhet eller unnløse.

I korte trekk, mens skyldansvar er et generelt prinsipp om ansvar for skade forårsaket av enkeltpersoner eller enheter, er arbeidsgiveransvar en spesifikk form for ansvar som gjelder for arbeidsgivere i forhold til deres ansattes sikkerhet og velferd på arbeidsplassen.

- Verktøy og versjon: ChatGPT, GPT-3.5
- *Dato og tidspunkt:* 5. februar 2024
- *Forklaring av hvordan du har brukt svaret i oppgaven:*

Jeg spurte ChatGPT om hva forskjellen er mellom skyldansvar og arbeidsgiveransvar, fordi jeg var usikker på hvilke av disse ansvarsgrunnlagene jeg skulle vurdere i oppgaven. Jeg har kontrollert dette svaret opp mot det Nygaard skriver om de to ansvarsgrunnlagene i læreboken *Skade og ansvar*. Jeg har brukt dette svaret og Nygaards betraktninger til å finne ut hvilket ansvarsgrunnlag som var det aktuelle for oppgaven.

- ***Samtalelogg 2***

 You

Hva ligger i vilkåret "skade" etter skadeserstatningsloven § 2-1 om arbeidsgiveransvar i norsk rett?

 Copilot

Skadeserstatningsloven § 2-1 regulerer **arbeidsgiveransvaret** i norsk rett. La oss se nærmere på hva denne bestemmelsen innebærer:

1. Arbeidsgiveransvar:

- Arbeidsgiveransvaret er et **lovfestet ansvar** der arbeidsgiver blir **objektivt ansvarlig** for ansattes uaktsomhet, selv om arbeidsgiver selv ikke kan bebreides for skaden.
- For at arbeidsgiveren skal hefte, må det likevel være utvist **uaktsomhet** eller **forsett** av noen innenfor virksomheten.
- Dette ansvaret gjelder både **offentlige** og **private** arbeidsgivere.

2. Definisjoner:

- **Arbeidsgiver:** Dette omfatter både det offentlige og enhver annen som i eller utenfor ervervsvirksomhet har noen i sin tjeneste.
- **Arbeidstaker:** Enhver som gjør arbeid eller utfører verv i arbeidsgivers tjeneste, unntatt verv som tillitsvalgt i annet foretak.

3. Vilkår for arbeidsgiveransvar:

- Arbeidsgiveren svarer for **skade som voldes forsettlig eller uaktsomt** under arbeidstakers utføring av arbeid eller verv for arbeidsgiveren.
- Hensynet tas til om de krav skadelidte med rimelighet kan stille til virksomheten eller tjenesten, er tilsidesatt.
- Ansvaret omfatter **ikke skade** som skyldes at arbeidstakeren går utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten eller saksområdet og karakteren av arbeidet eller vervet.

4. Andre relevante punkter:

- Arbeidsgiveransvaret er **delvis objektivisert**, slik at arbeidsgiver også hefter for anonyme og kumulative feil fra arbeidstagerens side.
- Skadelidte trenger således ikke å bevise hvem som har forvoldt skaden, og arbeidsgiveren kan også illegges ansvar for mange småfeil begått av en eller flere kjente eller ukjente ansatte.
- Arbeidsgiveransvaret omfatter i utgangspunktet **skadevoldende handlinger utenfor kontrakt**.

Vær oppmerksom på at dette er en **forenklet oversikt**, og det kan være lurt å konsultere den fullstendige loven for mer detaljert informasjon [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#).

Learn more [1](#) [2](#) [3](#) [+2 more](#)

You

Hva betyr "skade" i denne sammenhengen?

Copilot

I denne sammenhengen refererer begrepet "**skade**" til fysisk eller økonomisk skade som påføres en person eller eiendom. I arbeidsgiveransvaret etter **skadeserstatningsloven § 2-1**, innebærer det at arbeidsgiveren kan bli holdt ansvarlig for skader som oppstår når en ansatt utfører arbeid eller verv for arbeidsgiveren. Dette kan inkludere alt fra fysiske skader som ulykker på arbeidsplassen til økonomiske tap som følge av feil eller forsømmelser begått av arbeidstakeren. Vilårene for arbeidsgiveransvar tar hensyn til om virksomheten eller tjenesten har oppfylt rimelige krav og om skaden skyldes handlinger som er innenfor det som kan forventes i arbeidssituasjonen. Husk at dette er en forenklet forklaring, og det kan være lurt å konsultere den fullstendige loven for mer detaljert informasjon .

2 of 10

- Verktøy og versjon: Microsoft Copilot, GPT-4 Turbo
- *Dato og tidspunkt:* 6. mars 2024
- *Forklaring av hvordan du har brukt svaret i oppgaven:*

Jeg spurte Microsoft Copilot om skadebegrepet i skadeserstatningsloven § 2-1. Da programmet først ga meg en generell oversikt over bestemmelsen stilte jeg et oppfølgingsspørsmål spesifikt om skadevilkåret. Jeg kontrollerte Copilots svar opp mot min egen ordlydstolkning og det Nygaard skriver om skadevilkåret i læreboken "Skade og ansvar. Jeg syntes Copilot ga veldig presist uttrykk for innholdet i vilkåret, og min forståelse av det, så derfor valgte jeg å sitere Copilots formulering direkte i teksten min.

▪ **Samtalelogg 3**

Jeg skriver en oppgave om arbeidsgiveransvar der jeg skal vurdere om den skadevoldende handlingen har skjedd "under arbeidstakers utføringen av arbeid (...) for arbeidsgiveren", jf. skl. § 2-1 nr. 1 første punktum. I denne sammenheng er det relevant å se på om arbeidstakeren har gått "utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten", jf. skl. § 2-1 nr. 1 andre punktum. Kan du fortelle med hva som er sammenhengen mellom disse to vilkårene; "under arbeidstakers utføringen av arbeid (...) for arbeidsgiveren" og "utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten"?

Disse to vilkårene i skadeserstatningsloven § 2-1 nr. 1 relaterer til arbeidsgiverens objektive ansvar for skade forvoldt av arbeidstaker under arbeid.

Det første vilkåret, "under arbeidstakers utføring av arbeid (...) for arbeidsgiveren", etablerer rammene for når arbeidsgiverens ansvar er aktuelt. Det vil si at arbeidsgiveren kan bli holdt ansvarlig for skader forårsaket av arbeidstakeren så lenge handlingen som forårsaket skaden skjedde i forbindelse med arbeidstakerens utførelse av sine arbeidsoppgaver.

Det andre vilkåret, "utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten", gir en begrensning i arbeidsgiverens ansvar. Dette vilkåret innebærer at dersom arbeidstakeren har handlet på en måte som klart overskrider det som kan forventes ut fra virksomhetens art, kan arbeidsgiveren bli fritatt for ansvar. Det er en vurdering av om handlingen lå innenfor det som er normalt i virksomhetens kontekst, eller om arbeidstakeren har gått langt utover dette.

Sammenhengen mellom de to vilkårene er at selv om en skadevoldende handling kan ha skjedd "under utførelsen av arbeidet" for arbeidsgiveren, vil arbeidsgiveren ikke nødvendigvis være ansvarlig hvis handlingen faller utenfor det som er "rimelig å regne med etter arten av virksomheten". Det kreves altså en konkret vurdering av handlingen i forhold til virksomhetens art for å bestemme arbeidsgiverens ansvar.

- Verktøy og versjon: UiBchat, GPT-4
- *Dato og tidspunkt:* 5. februar 2024
- *Forklaring av hvordan du har brukt svaret i oppgaven:*

Jeg spurte UiBchat om hva sammenheng er mellom vilkårene "under arbeidstakers utføringen av arbeid (...) for arbeidsgiveren" og "utenfor det som er rimelig å regne med etter arten av virksomheten". Jeg har kontrollert dette svaret opp mot det Nygaard skriver om de to vilkårene i læreboken "Skade og ansvar". Jeg har brukt dette svaret og Nygaards betraktninger, til å få bedre

oversikt over sammenhengen mellom disse vilkårene. Dette hjalp meg til å finne ut hvordan jeg skulle strukturere drøftelsen min av disse vilkårene.

7. Ofte stilte spørsmål om bruk av KI-verktøy³⁴

«Hva er fakultetets syn på bruken av KI blant studenter?»

Det gjelder ikke noe absolutt forbud mot bruk av KI-verktøy på studiet. Du kan derfor benytte slike verktøy på studiet, men du må bruke dem på en måte som er i samsvar med “Krav til skriftlige arbeider”.³⁵ I tillegg er det viktig at du er bevisst på hva som er en fornuftig bruk av KI-verktøy ut ifra hva som gir deg best mulig læringsutbytte, og ut ifra svakhetene til KI-verktøy.³⁶ På bakgrunn av dette bør du alltid være litt skeptisk når du bruker KI-verktøy. Likevel anbefaler vi at du øver deg på å bruke KI-verktøy når du studerer. Verktøy som benytter kunstig intelligens utvikler seg fort, og det vil trolig komme flere og mer avanserte verktøy i løpet av noen få år. Dette kan effektivisere visse arbeidsoppgaver, og i arbeidslivet vil det sannsynligvis bli nødvendig med kompetanse knyttet til bruk av slike verktøy.

«Hvilken bruk er lovlig på studiet?»

Her kan vi skille mellom bruk av KI-verktøy i studiehverdagen, og bruk av KI-verktøy ved innleveringer av skriftlige arbeider. Du står fritt til å benytte KI-verktøy som læringsstøtte i studiehverdagen, mens selvstendighetskravet avgrenser bruksmulighetene dine av KI-verktøy ved innleveringer av skriftlige arbeider.³⁷

«Hvor går grensen for bruk av KI-verktøy på en hjemmeeksamen, en obligatorisk kursoppgave, masteroppgave eller en arbeidsgruppeoppgave?»

---

³⁴ Her svarer vi på noen spørsmål fra dere studenter.

³⁵ Se punkt 3 for mer om hvilke krav «Krav til skriftlige arbeider» stiller til deg som student.

³⁶ Se punkt 4 der vi skriver om hvilken bruk som gir godt læringsutbytte, og hvilken bruk som ikke gir godt læringsutbytte. Se også punkt 5 der vi belyser svakhetene til KI-verktøy.

³⁷ Se punkt 3 for redegjørelse av hvordan selvstendighetskravet avgrenser bruksmulighetene dine for KI-verktøy ved innleveringer av skriftlige arbeider.

Regelverket er det samme uavhengig av hvilken oppgavetype det gjelder. Kravene vil i utgangspunktet derfor være de samme uavhengig om det gjelder bruk av KI-verktøy på hjemmeeksamen, obligatorisk kursoppgave, masteroppgave eller arbeidsgruppeoppgave.³⁸

«Kan jeg skrive ordrett av formuleringer som et KI-verktøy benytter, eller må jeg skrive om på det KI-verktøyet skriver?»

Som nevnt innebærer selvstendighetskravet at mesteparten av teksten skal være egenprodusert, samt at du må henviser til kilder du bruker. Ut ifra dette anbefaler vi på generelt grunnlag ikke å benytte tekst som er inspirert av KI-verktøy. Årsakene til dette er at det ikke er mulig å etterprøve svaret, samt at det ikke er mulig å kontrollere fullt ut hvor svaret er hentet fra. Du vet nemlig ikke med sikkerhet om KI-verktøyet har stjålet formuleringen og/eller ideen fra noen andre. Hvis KI-verktøyet har gjort dette, så vil det være problematisk i lys av de akademiske kravene til henvisning. I slike tilfeller vil det ikke være mulig å henviser korrekt ved å bare vise til samtaleloggen med KI-verktøyet. De akademiske kravene til henvisning innebærer nemlig at du må få frem hvor ideen er hentet fra. Manglende eller mangelfull henvisning vil etter kravene og retningslinjene kunne betegnes som fusk. På bakgrunn av dette anbefales det at du er forsiktig med å benytte formuleringer og/eller bygge teksten din på svaret fra KI-verktøyet. I tillegg gir det bedre læringsutbytte om du skriver din egen tekst.³⁹ Hvis du i noen tilfeller likevel velger å benytte formuleringer fra KI-verktøy, så er det viktig at du siterer dem ordrett og deretter henviser til verktøyet som kilde på korrekt måte.⁴⁰ Sistnevnte gjelder også hvis du velger å bygge teksten din på svaret fra KI-verktøyet, men husk at selvstendighetskravet innebærer at mesteparten av teksten må bygge på selvstendige analyser.

«Hvor mye av teksten min kan være inspirert av KI-verktøy?»

Selvstendighetskravet innebærer at din selvstendige analyse skal utgjøre hoveddelen av teksten. Du kan derfor ikke levere inn skriftlige arbeider som i hovedsak baserer seg på andres analyser. *En*

---

³⁸ Den enkelte emneansvarlige står fritt til å kunne bestemme egne retningslinjer for innleveringene i sitt emne. Kravene vil derfor kunne variere fra emne til emne og/eller mellom ulike typer skriftlige arbeider.

³⁹ Se punkt 4.2 der vi ser på hvilken bruk av KI-verktøy som ikke gir godt læringsutbytte.

⁴⁰ Se eksempel på hvordan du skal sitere og henviser ved direkte sitat fra KI-verktøy under punkt 6.3.

besvarelse som bare, eller i hovedsak, gjengir andre sine rettslige analyser, vil ikke være i samsvar med selvstendighetskravet.⁴¹

«Er det lov å skrive en tekst, be et KI-verktøy om å forbedre språket, og så levere den?»

Etter gjeldende retningslinjer er det tillat å bruke KI-verktøy til å forbedre språket. Likevel anbefaler vi at du ikke bruker KI-verktøy på denne måten, fordi det vil gi dårlig læringsutbytte.⁴²

«Er det lov å få KI-verktøy til å endre på struktur og innhold i teksten min?»

Etter gjeldende retningslinjer er det tillat å bruke KI-verktøy til å endre på struktur og innhold. Likevel anbefaler vi at du ikke bruker KI-verktøy på denne måten, fordi dette vil også gi dårlig læringsutbytte. Du vil nemlig ikke lære deg hvordan du strukturerer en besvarelse på en god måte hvis KI-verktøy skal gjøre dette for deg. Du vil heller ikke oppnå en god forståelse for hvilket innhold en besvarelse skal ha om KI-verktøy hjelper deg med dette. Hvis du ikke lærer deg dette og får god forståelse for det, så er det vanskelig for deg å kontrollere om KI-verktøy endrer på strukturen og innholdet på en god eller dårlig måte.⁴³

«Hvor gode er KI-verktøy egentlig per dags dato? Er de pålitelige verktøy til å løse rettsspørsmål innenfor norsk rett, eller har de egentlig for lite kunnskap om norsk rett til at vi bør bruke disse verktøyene?»

KI-verktøy har flere svakheter, og man bør alltid vurdere svarene opp mot pålitelige rettskilder.⁴⁴ Per dags dato er ikke KI-verktøy godt trent på å løse rettsspørsmål innenfor norsk rett, men verktøyene utvikler seg raskt. På bakgrunn av dette vil trolig KI-verktøy være egnet til mer i tiden fremover, men det er vanskelig å svare konkret på hva de vil være egnet til i fremtiden. Nettopp derfor er det viktig at

---

⁴¹ Se veiledningens punkt 3 for mer om selvstendighetskravet.

⁴² Se punkt 4.2 der vi fraråder å bruke KI-verktøy til språkvask, og begrunner dette med dårlig læringsutbytte.

⁴³ Se dette i samsvar med punkt 4.2 der vi fraråder å bruke KI-verktøy til språkvask. Å benytte KI-verktøy til å endre på struktur og innhold vil ha tilsvarende ulemper for læringsutbyttet.

⁴⁴ Se punkt 5 der vi belyser svakhetene ved KI-verktøy og understreker viktigheten av å kontrollere svarene.

dere studenter tilegner dere kunnskap om slike verktøy, kompetanse i hvordan de kan brukes på en måte som fremmer deres egen læring, og ikke minst i hvordan dere kvalitetssikrer svarene de gir.

«Må man henwise til KI som en kilde når man bruker det?»

Selvstendighetskravet innebærer at du må identifisere hvilke deler av teksten som består av dine egne juridiske analyser, og hvilke deler som er en gjengivelse av noen andres analyser. Når du bruker andre sine analyser eller tekster er det derfor viktig med tydelige og etterprøvbare kildehenvisninger. Dette innebærer at du må henwise til KI-verktøy når du bruker dette.⁴⁵

«Hvordan henviser man til KI-verktøy som kilde?»

Når du henviser til KI-verktøy må du ha med «skjerm bilde av samtalen» eller «tilsvarende dokumentasjon», jf. punkt 3 i «Krav til skriftlige arbeider». Det fremgår også av punkt 3 at du må «beskrive hvordan du har brukt verktøyet». Det er også ønskelig at du får med hvilket verktøy du har brukt, hvilken versjon av verktøyet du har brukt, samt hvilken dato og hvilket tidspunkt du hadde samtalen. Alt dette skal presenteres i et vedlegg til besvarelsen din.⁴⁶ I tillegg kreves det at du må henwise i teksten. Denne henvisningen må være i tråd med det som kreves i «veileder for henvisning i juridiske tekster».⁴⁷

---

⁴⁵ Se punkt 3 og punkt 6 for ytterligere begrunnelse av hvorfor du må henwise til KI-verktøy.

⁴⁶ Det å ha henvisningene til bruk av KI-verktøy i et vedlegg er et formelt krav. Forklaringen din rundt bruken av KI-verktøyet vil ikke være en del av den faglige vurderingen av din besvarelse.

⁴⁷ Se punkt 6.1 for mer informasjon om kravene til henvisning ved bruk av KI-verktøy, samt punkt 6.3 for eksempel på hvordan du skal henwise ved bruk KI-verktøy.